

ADRŠPAŠSKÝ ZPRAVODAJ

INFORMACE A ZPRÁVY Z OBCE ČÍSLO 51 / LISTOPAD 2023

Foto: Standa Mitáč

Slovo starosty

Rok utekl jako voda a je na čase se ohlédnout, co se povedlo a co na nás čeká v dalších letech. Na prvním místě jsou vždycky lidé, a tak jsem s lítostí přijal rezignaci dvou zastupitelů, kteří složili mandát ze zdravotních důvodů. Byli to ing. Petr Krupička a Mgr. Andrea Nováčková. Je mi to osobně velmi líto, ale věřím, že Petr Fichtner a Jakub Krecbach, kteří nastoupili na jejich posty, budou stejně jako oni platnými členy zastupitelstva. Velice lituji i odchodu pana Josefa Tučka, který aktivně působil ve Finančním výboru a ze zdravotních důvodů se funkce vzdal. Do výboru byla přijata ing. Zdena Brádllová.

Tento rok byl ve znamení seznamování se s chodem úřadu, hledáním – někdy marným – důležitých dokumentů, zahájením koncepčních změn a přípravou na větší investiční akce, které nás budou čekat v následujících letech. Ale to neznamená, že bychom jen plánovali. Už letos jsme realizovali několik důležitých projektů, ať už jde o sanaci kanalizace, opravu chodníku nebo zahájení intenzifikace ČOV v Dolním Adršpachu. O detailech jednotlivých projektů se dozvíte v následujících textech.

Já osobně mám radost, že se nám povedlo dokončit hned několik důležitých akcí, které naše obec potřebovala, a doufám, že to byl jen úvod k zásadním změnám a že nadále budeme pracovat na tom, aby byla obec stále krásnější a žilo se v ní lépe. Současně mě těší, že společenský a spolkový život v obci funguje.

Jakub Vajda

Slovo místostarosty

Dostáváte do rukou mimořádné číslo Zpravodaje, které shrnuje události od února po září letošního roku. Určitě bych byl radši, kdyby se mi pravidelně dařilo vydat každých pár týdnů několik stránek, ale pokaždé do toho vstoupilo „něco důležitějšího“, co neneslo odkladu. Ale nechceme, abyste měli pocit, že se v obci nic neděje. Právě naopak, jak vás snad přesvědčí následující texty.

Věřím, že jsem na nic podstatného nezapomněl a že si touto cestou můžeme připomenout, co se v obci událo nejen z hlediska investičního, ale také kulturního. Velký prostor věnujeme odpadovému hospodářství, kanalizaci a vzdělávání, protože právě v těchto oblastech se staly v letošním roce největší změny.

S radostí jsem chystal také kalendářium a byl jsem příjemně překvapený, že v některých měsících se o víkendu konalo i několik akcí naráz, ať už sportovních nebo kulturních. A pokud dnes litujete, že jste to nestihli, nevadí, doufám, že příští rok bude přinejmenším stejně nabitý jako rok letošní.

Letos jsme avizovali oslavy Dne obce k 675. výročí první písemné zmínky o Adršpachu, ale nakonec jsme se rozhodli přesunout je na příští rok, protože organizačně mimořádně náročná akce Ať žije Král! ke 100. výročí lezení v Adršpáských skalách spolkla spousty sil. Ale stálo to za to! Další číslo Zpravodaje už bude tenčí a přinese aktualitu za říjen a listopad.

Tomáš Dimter, místostarosta

Víte, že aktuality ze života obce můžete sledovat na obecním Facebooku? Největší ohlas zaznamenal příspěvek Ať žije Král! o oslavách 100. výročí lezení v Adršpáských skalách.

(více na str. 22)

www.obecadrspach.cz

Z obecního zastupitelstva

Usnesení č. 5/5/2023

Zastupitelstvo schvaluje žádost Královéhradeckého kraje o dotaci z rozpočtu obce na rok 2023 k úhradě ztráty z provozování dopravní obslužnosti nad rámec dopravní obslužnosti na území Královéhradeckého kraje veřejnou linkovou dopravou za cenu 41 406 Kč na období od 11. 12. 2022 do 9. 12. 2022.

Usnesení č. 6/5/2023

Zastupitelstvo schvaluje kalkulaci ceny ve výši 74 000 Kč bez DPH na vypracování „Studie obnovy nádrže v Dolním Adršpachu včetně koryta Adršpašského potoka“ od firmy AGROPROJEKCE Litomyšl, spol. s.r.o..

Vysvětlení: Zatím byly vypracovány tři návrhy na revitalizaci rybníka, u jednoho propadlo stavební povolení, druhý do stavebního řízení ani neprošel a v případě třetího existuje pouze studie, která nebyla konzultována, resp. schválena dotčenými orgány. Revitalizace rybníka představuje důležitý bod ve všech volebních programech všech zvolených zastupitelů, a proto se hodláme o jeho realizaci maximálně zasadit v našem volebním období. Prvním krokem bylo zadání studie, která vycházela ze společného jednání zástupců obce, CHKO, Povodí Labe a majitelů dotčených pozemků. Na jednání došlo ke shodě, jak postupovat a jak by měl rybník vypadat. Snad to tentokrát dopadne.

Usnesení č. 7/5/2023

Zastupitelstvo schvaluje cenovou nabídku ve výši 49 852 Kč včetně DPH za 2 lokality měření – měření intenzity dopravy v obci a zpracování závěrečného vyhodnocení od firmy EMPERMONT s.r.o., Valašské Meziříčí.

Vysvětlení: Na otázku bezpečnosti při pohybu na komunikacích poukazují občané už skoro dvacet let. Zatím bezvysledně. Největší problém představuje úsek mezi Horním a Dolním Adršpachem, kde se auta občas dokonce předjíždějí a ohrožují nejen chodce. V časech, kdy se mění směny v Continentalu, je lepší na vozovku nevstupovat, protože to v některé dny připomíná spíše rallye než odjezd z práce. Bezpečnost by zčásti vyřešil chodník, jehož poslední etapa bude do dvou let hotová, ale úsekové měření je stále považované za neúčinnější nástroj pro regulaci rychlosti.

Na základě Usnesení č. 7/5/2023 zastupitelstvo schválilo cenovou nabídku na měření intenzity dopravy a zpracování závěrečného vyhodnocení. Jde o první krok k realizaci instalace úsekového měření. Po změření intenzity dopravy, které proběhlo v květnu a s jehož výsledky se můžete seznámit v dalším textu, už víme, že úsekové měření nebo pravidelné měření rychlosti musí být prioritou. Vyhodnocení, které máme k dispozici, je prvním krokem a nutnou podmínkou pro žádost na příslušné orgány, které vyhodnotí oprávněnost naší žádosti a zaujmou k ní stanovisko. Je sice pravda, že na Broumovsku zatím žádná obec ani město úsekové radary nemá, ale současně je třeba konstatovat, že Adršpach je obcí nejen s obrovským dopravním zatížením, ale také s nejtragičtější bilancí při střetu vozidel a chodců.

Loňská smrt dvou sražených chodců neměla zůstat bez důrazné odezvy zastupitelů a samozřejmě také dotčených orgánů. Zůstalo to na nás.

Usnesení č. 10/5/2023

Zastupitelstvo schvaluje uzavření a podpis darovací smlouvy mezi obcí Adršpach a Technickými službami Adršpach s.r.o. na osobní automobil ŠKODA KAROQ, RZ 7H05339.

Usnesení č. 11/5/2023

Zastupitelstvo schvaluje revokaci v usnesení č. 4/2023 ze dne 26. 1. 2023, bodu 20/4/2023, (Odměna předsedovi Kontrolního výboru ve výši 10 000 Kč.)

Odůvodnění: Výše mimořádné odměny poskytnuté neuvolněnému členovi zastupitelstva obce nesmí být vyšší než dvojnásobek maximální výše odměny, kterou za výkon jím zastávané funkce za měsíc stanoví zákon.

Usnesení č. 12/5/2023

Zastupitelstvo schvaluje výši odměny pro předsedu kontrolního výboru za provedení kontroly od 1. 2. 2022 do 19. 10. 2022 v částce 5788 Kč.

Usnesení č. 15/5/2023

Zastupitelstvo schvaluje měsíční odměnu pro jednatele společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. ve výši 20 000 Kč.

Usnesení č. 17/5/2023

Zastupitelstvo schvaluje návrh na vyřazení majetku společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. ve výši 55 856,80 Kč.

Usnesení č. 19/5/2023

Zastupitelstvo schvaluje společnosti Technické služby Adršpach s.r.o. rozpočet ve výši 750 000 Kč na internetovou marketingovou kampaň.

Musíme si pomáhat

Nikdo z nás si to nepřeje, ale občas k tomu přesto dojde: najednou nejsme schopni se pohnout, skolí nás nemoc nebo zmůže osud.

Jestli se dostanete do podobné životní situace nebo stavu nouze, obec je vám nablízku.

Potřebujete zavést k lékaři, nakoupit nebo vyřídit něco nutného, tak neváhejte a zavolejte nám. Pokud to bude jen trochu možné, pokusíme se najít řešení, jak pomoci a překonat momentální stav nouze.

Netřeba se cítit trapně!

Žijeme spolu, tak si přece musíme pomáhat.

Sousedé sobě

Potřebujete naštipat dříví, posekat trávu, postarat se o zahradu, upéct koláče nebo dort, odvézt psa nebo kočku k veterináři, spravit něco na domě a tak podobně?

Napište nám na úřad, zkusíme najít řešení.

Pište ale i vy, co jste zruční a nebojíte se práce:

Umíte něco lépe nebo rychleji než jiní a jste ochotni nabídnout své služby, tak nám napište, rádi nabídku uveřejníme.

Zpravodaj hledá fotografa/ku!

Naše obec se mění každý den, pomozte nám zachytit zajímavé okamžiky z její proměny.

Líbí se vám rozkvetlá louka, pavučina v trávě nebo jen západ slunce, tak neváhejte a pošlete nám snímek z mobilu nebo fotoaparátu.

Každý měsíc jich pár vybereme a otiskneme.

mistostarosta@obecadrspach.cz

Občané se ptají

Pracuje se na udržení skal? Pamatuji si, že před lety scházely dny k tomu, aby si skály do svého majetku přihrála skupina podnikatelů s některými tehdejšími zastupiteli...

V současné době běží stávající smlouva, kterou před rokem uzavřelo předchozí zastupitelstvo, nicméně zástupci Lesů České republiky stejně jako CHKO Broumovsko jsou s tím, jak skály provozujeme, spokojeni, jak vyplývá z každoroční zprávy. Jediné, co musíme dělat, je držet vysoký standard a ukázat, že obec je prostřednictvím Technických služeb je na takový úkol nejlepším partnerem.

Jak je to s revitalizací rybníku v Dolním Adršpachu? Pamatuji si, že se to řešilo už před mnoha lety.

Do dnešního dne byly vypracovány tři návrhy na revitalizaci rybníka, u jednoho propadlo stavební povolení, druhý do stavebního řízení ani neprošel a v případě třetího existuje pouze studie, která nebyla konzultována, resp. schválena s dotčenými orgány. Revitalizace rybníka představuje důležitý bod ve všech volebních programech zvolených zastupitelů, a proto se hodláme o jeho realizaci zasadit v našem volebním období.

Co bude s byty?

Bytová komise předložila návrh na metodiku přidělování obecních bytů, zastupitelstvo ji na zasedání 30. 03. schválilo.

U potoka od čističky po Novákovy jsou na břehu potoka podemleté stromy a vyvrácené sloupky elektrické energie. Co s tím?

Jde o majetek Povodí Labe, oznámili jsme jim stav věcí a čekáme, jak se k tomu postaví.

Je možná změna jednacího řádu, která by umožnila vstupovat občanům do jednání zastupitelů před hlasováním?

Stávající jednací řád to neumožňuje, tento návrh bereme jako podnět, kterým se budeme zabývat na některém z jednání zastupitelstva.

Je pravda, že už při spuštění ČOV v Dolním Adršpachu v roce 2015 byla její kapacita nedostatečná?

Ano.

Chcete opravit hasičárnu v Dolním Adršpachu?

Ano, rádi bychom to během našeho volebního období. O obecní majetek je třeba pečovat.

Budete opravovat křížky a drobné sakrální památky?

Ano, připravujeme pasport drobných sakrálních památek na území katastru a způsob jejich odborného restaurování či rekonstruování, abychom měli podkladový materiál pro dotaci na jejich opravu.

Jaké jsou vztahy mezi obcí a Continentalem?

Už po prvním setkání starosty se zástupci firmy Continental se vztahy vyjasnily a došlo k dohodě na řešení problémů, které nás trápí, jako je třeba parkování zaměstnanců a kamionů v obci, řešení dešťové vody, oprava chodníku mezi továrnou

a školkou atd. Není tedy pravda, že by největší zaměstnavatel v širokém okolí zájmy obce přehlížel. Naopak, je si jich vědom a už před lety nabízel řešení. Bylo třeba jen jednat. Vztahy s Continentalem můžeme označit za konstruktivní.

Jak se budou řešit odpadky, které odhazují řidiči kamionů?

Zjistíme možnost instalace odpadkového koše.

Jak řešíte nedopalky poházené v parku a kolem pošty?

O tomto stavu jsme informovali zástupce Continentalu a požádali je o součinnost při zjednání nápravy.

Jak je možné, že kamiony navzdory dopravnímu značení parkují na cestě u školky a zásadně omezují výhled na komunikaci? Není možné s tím něco dělat?

Nemáme možnost tomu bránit jinak než upozorňovat policii, která je ale notoricky přetížená. Budeme apelovat na zástupce Continentalu, aby řidiče kamionů poučili.

Jak hodláte řešit parkující osobní auta na místech, která k tomu nejsou vyhrazena? Například v křižovatkách, v parku atd...?

Budeme apelovat na zástupce Continentalu a na řidiče, kteří nařízení porušují.

Existuje a uplatňuje se vyhláška o povinném sečení trávy?

Ano, existuje. Jde o obecně závaznou vyhlášku č. 1/2012, která stanovuje povinnost sekat travní porosty minimálně dvakrát ročně. Každý majitel pozemku by měl tudíž nejméně dvakrát do roka trávu posekat. Nacházíme se v turisticky oblíbené lokalitě, a proto by bylo vhodné, aby obec podle toho vypadala. Nicméně k žádnému vymáhání v posledních letech nedocházelo a k porušování vyhlášky dochází sporadicky. Pokud majitel pozemku trávu neposeká, mohou ji za úplatu posekat Technické služby.

Existuje a uplatňuje se vyhláška, která zakazuje použití hlučných nástrojů a přístrojů o víkendech a svátcích, např. cirkulárky, pily, sekačky...?

Taková obecní vyhláška neexistuje, přestože se o ní mluví dvacet let... Ale protože oficiální stížnosti na hlučnost v obci o víkendech a svátcích neevidujeme, tak v současné době o jejím zavedení neuvažujeme.

Systematicky dochází k porušování povolené rychlosti v obci. Co s tím budete dělat?

Máme spuštěný projekt, na jehož konci by mělo být úsekové měření v obci. Pokud všechno dobře půjde a všechny dotčené orgány budou postupovat v řešení rychle, tak do 17–20 měsíců bychom měli mít úsekové měření v obci zprovozněné.

Nebylo by řešením na přestupky nejružnějšího druhu zřízení obecní policie? Například ve spolupráci s Teplícemi?

Téma obecní policie se vrací v úvahách posledních 30 let, takže i naše zastupitelstvo tuto možnost probíralo na jednom z prvních zasedání. V současné době máme vyčíslené náklady na její zřízení a v dohledné době dojde k projednání tohoto tématu v zastupitelstvu.

Vzhledem k tomu, že v řadách státní policie i městské policie v okolí evidují značný nedostatek kvalifikovaných žadatelů, bude zejména personální obsazení výzvou. K tématu se v dohledné době určitě vrátíme a průběžné stanovisko odprezentujeme.

Je možné občany informovat o zavírání a otevírání serpentiny v zimním období?

Ano, obecní úřad bude občany informovat prostřednictvím obecního rozhlasu.

Existuje koncepce řešení stále složitější dostupné zdravotní péče?

Žádnou ucelenou koncepci obec neměla a nemá, ale této kritické situace jsme si vědomi a musíme se pokusit ji řešit. Na konkrétní formě podpory pro zvýšení, resp. udržení dostupnosti lékařské péče se musíme shodnout v rámci zastupitelstva.

Bude se komplexním způsobem řešit veřejné osvětlení? Někde je lamp moc, jinde chybí...

Ano, zastupitelstvo se shodlo na provedení revize stávajícího stavu a návrhem řešení.

Co budete dělat s domem čp. 89 po panu Širovi?

Dům plánujeme po rekonstrukci využít jako obecní dům s kancelářskými prostory a prostory k bydlení. V přízemí by měl být společenský prostor pro nejširší využití. Detaily řešíme.

Jak to bude s chodníkem z Horního do Dolního Adršpachu?

Jsme ve fázi finalizace, takže doufáme, že příští rok by se mohlo začít budovat.

Za hezčí Adršpach aneb Jak se u nás buduje

V období od dubna do září se realizovalo několik významných investičních akcí, které zahrnovaly opravy místních komunikací a kanalizace.

Obr. 1: Nový chodník podél Continentalu ke škole

Obr. 3: Sanace kanalizace a přípojka

Jako první na řadě byl zdevastovaný chodník od Continentalu až po budovu mateřské školy. Při výkopových pracích bylo zjištěno, že kanalizační potrubí bylo v části své délky zborcené, a proto bylo nutné provést jeho výměnu v délce cca 4 metry. Investice do opravy chodníku činily 1 116 971,71 Kč (obr. 1).

V letních měsících probíhaly opravy cesty a zpevněné plochy před požární zbrojnicí, resp. bytovým domem č.p. 114, při nichž firma Strabag položila nový asfaltový koberec, plochu před bytovým domem ohraničila obrubníky, aby nedocházelo ke sjíždění zelené plochy. Investice do této opravy činila 4 888 144,69 Kč (obr. 2).

Následně došlo na sanaci kanalizace a vybudování přípojky kanalizace k obytnému domu č. p. 141 za 4 113 725 Kč. Tento projekt zatím není uzavřen, dílo jsme nepřebírali, protože probíhají terénní úpravy a dokončuje se těsnění šachet (obr. 3).

Oprava komunikace „kolem Okálů“ vyšla na 1 877 459,72 Kč (obr. 4).

Poslední významnou investicí byla oprava komunikace od železničního přejezdu u Havraního města po mostek u Umlafova statku Přemka Fixy. Tento projekt byl výrazně zlevněn oproti vysoutěženému návrhu, protože při sondách vyšlo najevo, že podloží je pevné a stabilní, a není třeba kompletní odtěžení materiálu. Celková částka činila 1 288 359 Kč. (obr. 5)

Nejde ale jen o velké a nákladné akce, aby bylo vidět, že se v obci něco děje. Někdy stačí maličkost, jako třeba v případě vyčištění části adršpašského potoka, který protéká horní částí obce. Přes třicet let zarůstal travou a zanášel se blátem, klacky, břehy se vydrolily... V létě došlo na jeho důkladné vyčištění a následné vyspárování (obr. 6).

Také plácek po někdejším hostinci „Špalek“ byl konečně zplanýrován a už nehyzdí vesnici (obr. 7). A kolem garáží už není možné parkovat načerno (obr. 8).

Obr. 5: Nová komunikace v Havraním městě od přejezdu k mostku

Obr. 2: Oprava cesty a zpevnění plochy před požární zbrojnicí

Obr. 4: Oprava komunikace kolem okálů

Obr. 6: Vyčištění a vyspárování potoka, vlevo stav před vyčištěním, vpravo stav aktuální

Obr. 7: Plácek po hostinci Špalek už nehyzdí základy domu a plot

Obr. 8: Po letech konečně instalovaný zákaz parkování u garáží

Kanalizace v Adršpachu

První téma, o kterém chceme pojednat souhrnně, je kanalizace. Jde o velmi komplexní problematiku, která si zaslouží naši pozornost zejména proto, že právě letos prochází zásadní proměnou. Letos jsme řešili čtyři problematické oblasti spjaté s kanalizací, které obec trápily už pár let a které bylo třeba vyřešit.

- 1) **Přístavba nové ČOV 300 EO Dolní Adršpach**
- 2) **Nová kanalizace – přepojení bytovky č. 141 a č. 2 Hasičárna**
- 3) **Sanace kanalizace stok A1, A4, A12 a A**
- 4) **Čištění propustku u Zámku**

DOLNÍ ADRŠPACH

Každoroční příval turistů a rekreantů se mimo jiné projevuje i na provozu čistírny odpadních vod (ČOV) Dolní Adršpach. Obec je s ohledem na polohu čistírny a vypouštění vyčištěných odpadních vod do Adršpašského potoka nucena plnit limity na odtoku v hodnotách nad rámec BAT, tedy nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování městských odpadních vod. Tyto limity jsou plněny pod zvýšeným dohledem vodoprávního úřadu.

ČOV vybudovaná v roce 2015 byla na svém maximu kapacity už v době uvedení do provozu. Dnes se pohybuje zhruba na 130 %. Usnesením obecního zastupitelstva bylo před několika lety rozhodnuto, že až do odvolání není možné napojovat na splaškovou kanalizační síť v Dolním Adršpachu žádné další producenty. Toto rozhodnutí muse-

lo předchozí zastupitelstvo udělat, protože v případě ekologické havárie způsobené přetížením by neslo plnou odpovědnost právě zastupitelstvo. Jenže odmítnout napojit nové žadatele byl jen první krok. Na ten další se čekalo sedm let...

Na podzim roku 2022 došlo k ověření podmínek udržitelnosti projektu výstavby stávající ČOV Dolní Adršpach, která končí v roce 2025. Udržitelnost znamená, že po dobu, kterou určuje smlouva o dotaci, není možné významněji zasáhnout do schváleného projektu. V případě porušení této podmínky by obci hrozilo vrácení celé dotace. S ohledem na tuto skutečnost není na stávajícím objektu umožněn stavební zásah většího rozsahu, například ve smyslu intenzifikace. Zastupitelstvo obce tak projednalo a odsouhlasilo variantu přístavby nové samostatné ČOV v areálu Technických služeb. Na toto řešení bylo zadáno zpracování projektové dokumentace s uvažovaným navýšením kapacity o 300 ekvivalentních obyvatel (EO) a vynecháním prostorové rezervy pro budoucí zkapacitnění o dalších 300 EO. V prvním kroku jde tedy o nezbytné řešení, které jednak výrazně sníží přetížení stávající ČOV, ale současně umožní novým žadate-

lům, aby se v dohledné době výběrově mohli ke kanalizaci připojit.

V dubnu 2023 vzešla z výběrového řízení firma, která musí daný záměr do konce roku 2023 realizovat. Uvedení díla do zkušebního provozu je plánováno na podzim 2023. Věříme, že se stavbu podaří zrealizovat bez větších komplikací.

A drobná poznámka nakonec: Vzhledem k nedostatečné kapacitě ČOV už v čase jejího spuštění se jeví jako zvláštní, že v oficiálních průvodních dokladech, které charakterizují stav naší kanalizace, tedy na tzv. kartě, najdeme ještě v roce 2022 tvrzení, že kanalizace je v bezvadném stavu, doslova: „Díky dobudované kanalizační síti z roku 2014 je obec kompletně napojena na kanalizaci a stávající stav je tudíž vyhovující. Mimo běžné údržby se neuvažuje o dalších investicích ve výhledu.“ Tento zavádějící údaj nám značně znesnadnil čerpání dotací, protože kdo by chtěl podporovat změnu něčeho, co bezvadně funguje? Starostovi se po dlouhém jednání nakonec podařilo změnu na kartě prosadit a popsat reálný stav věcí. Tím se mimo jiné otevřela i možnost k čerpání dotací.

HORNÍ ADRŠPACH

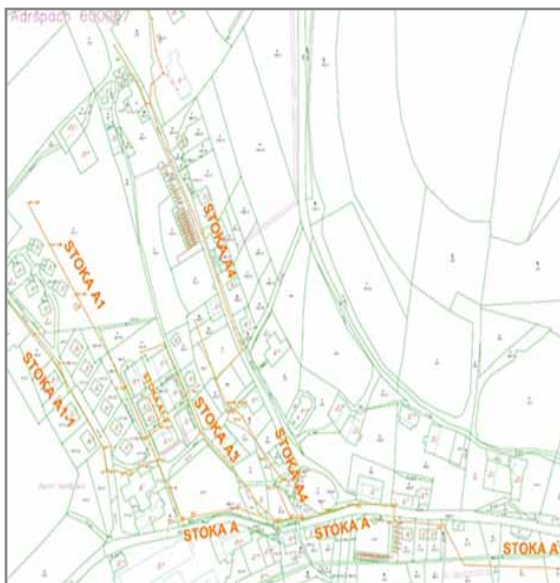
V Horním Adršpachu máme čistírnu odpadních vod, která kapacitně zcela pokrývá současný stav a má dostatečnou rezervu pro další roky. Tady se ovšem jako problematické jevíly některé úseky kanalizace. Jedná se o části původní kanalizace s novými úseky, provedenými v roce 2015 s rekonstrukcí Horního Adršpachu. V roce 2021 se provedla sanace kanalizace v ulici od Continentalu po obecní úřad, která se ukázala projekčně i realizačně jako smysluplná, a proto se v loňském roce pokračovalo s pasportizací nezaměřených starých úseků. K této kanalizaci se nedochovaly žádné dokumenty a některé úseky, provedené v akci „Z“, nejsou k dohledání ani na vodoprávních úřadech. Při pasportizaci kanalizace byly zjištěny úseky, které je nezbytné z důvodu havarijního stavu opravit – přes šachty natéká více než 50 % balastních vod v poměru k vodám splaškovým, což neúměrně zvedá provozní náklady na energii, ale také na opravy opotřebovaných čerpadel a technologie v čistírně odpadních vod. Vytipované úseky jsme předali projekční kanceláři, která zpracovala optimální návrh řešení problému.

Bohužel, jak to většinou bývá, jedná se o úseky v nejméně přístupných místech:

1. kanalizační potrubí za obecním úřadem pro č.p. 138, 124, 125 a 128
2. potrubí od obecního úřadu, přes zahrádky a louku po bytovku č.p. 142, včetně zrušení starého septiku
3. na stoce A4 za potokem směrem od parku kolem č.p. 9 po šachtu budoucího bytového domu, kde se jde v zahrádkách a nepřístupných místech
4. lokální opravy na stoce A (směrem od Continentalu), kde je potrubí na zhruba třech místech porušeno

Jedná se převážně o narušenou statiku potrubí, vydrolený beton nebo potrubí prorostlé kořeny. Pro nepřístupná místa byla doporučena bezvýkopová technologie, sanování UV Liner. Jde o sklolaminátové rukávce, které se zatahují do stávajícího potrubí. Jejich hladké stěny zrychlují proudění vody v důsledku snížení tření, čímž dochází k podstatně menšímu usazování nečistot. Sanace se provádí za provozu kanalizace, je rychlá a nevyžaduje přístup těžké mechanizace k potrubí po celé jeho délce. Šetří proto stávající povrchy, neboť veškeré práce probíhají přes šachty. Realizace proběhla a věříme, že to díky zvolené technologii málokoho omezilo.

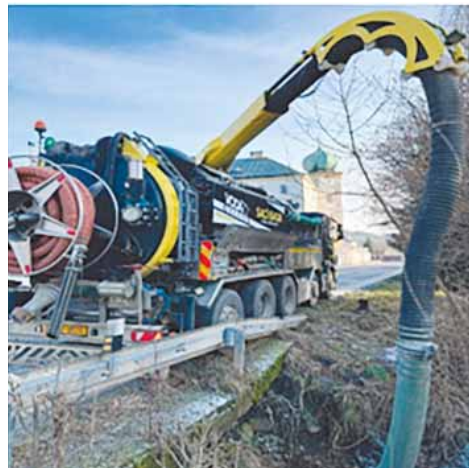
Zároveň jsme získali stavební povolení na nově zvolenou trasu kanalizačního potrubí od č.p. 141 a č.p. 2 Hasičárna, kde je již od výstavby proveden tzv. „sifon“ na potrubí a kde dochází k neúměrnému zanášení v jednom místě. Proto projektant zvolil novou trasu potrubí s dostatečným spádem přímo na ulici.

Práce sanování, vložkování PŘED

PO

Oprava propustku u zámecké zdi

Určitě si pamatujete loňské jaro, kdy se valila voda zámeckou zahradou a zarazila se až o zámeckou zeď naproti domu rodiny Kozderkových, vystoupala až do výše jednoho metru, takže hrozilo její provalení. Důvodem je technologicky špatně řešený propustek se zalomeným potrubím, které se zcela logicky během krátké doby zaneslo sedimenty. Proto jsme se rozhodli jednat a kanalizační šachtu zprůchodnit. Pomocí těžké sací techniky, tzv. „sacího bagru“ došlo k odstranění nánosů a kamenů a během dubna došlo k finálnímu proplachu tlakovou vodou, která odplavila zbytky sedimentů. Následně se jako prevence usadila před propustkem sedimentační šachta a dvě česla.

td

Adršpach opět druhý!

V Hradci Králové se druhý červnový týden udělovala ocenění v soutěži Čistá obec.

Starosta Jakub Vajda převzal z rukou náměstka hejtmana Královéhradeckého kraje Pavla Bělobrádka ocenění a prémii za 2. místo v kategorii obcí do 2000 obyvatel. Milí sousedé, děkujeme, že třídíte (a nepálíte) odpad. Tohle je cena především pro vás. Děkujeme vám! A nezkusíme za rok poskočit o příčku výš?

Jak nakládáme s odpady

CELKEM PŘÍJMY 514 315,01 Kč

Přehled výdajů (Kč)

2022	
Odvoz směsného komunálního odpadu	256 020,53 Kč
Nebezpečný odpad	6 824,43 Kč
Odvoz objemového odpadu	30 251,55 Kč
Odvoz tříděného odpadu	347 925,77 Kč
CELKEM VÝDAJE	643 044,28 Kč
Rozdíl, který doplácí obec	128 729,27 Kč

Množství vyprodukovaného odpadu (t)

Směsný komunální odpad	96,11
Objemný odpad	3,86
CELKEM ODPAD	99,97

Sběr skla	16,29
Sběr papíru	15,26
Sběr plastů	18,71
Pneumatiky	0,42
Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek	0,06
Barvy	0,18
Kompozitní obaly	0,02
Směsné stavební a demoliční odpady	1,88
Rozpouštědla	0,05
Oleje a tuky	0,13
Kyseliny	0,01
Kovy	0,52
CELKEM TŘÍDĚNÝ ODPAD	53,53

PLASTY	SKLO	PAPÍR	KOVY	KOMUNÁLNÍ ODPAD
				
ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Čisté fólie, sáčky, pytle, obaly od pracích čistících a kosmetických přípravků, kelímky od jogurtů, plastové krabičky, PET Lahve, menší kusy polystyrenu, krabice od mléka a džusů	Skleněné láhve od nápojů, zavařovací sklenice, flakony, rozbité tabulové sklo	Noviny, časopisy, letáky, knihy, brožury, katalogy, kancelářský papír, balicí papír, čisté papírové obaly, kartón a papírová lepenka	Plechovky od nápojů, konzervy od potravin, hliníková víčka od jogurtů, kovové uzávěry a víčka, alobal, kovové obaly od drogerie a kosmetiky	Maso, kosti, sáčky z vysavače, smetky, popel, hygienické potřeby, dětské pleny a ubrousky, běžné žárovky, použité čisticí utěrky, houby, keramika a porcelán, trus zvířat, znečištěné plasty a papír, zničená obuv, obal od zubní pasty
NE	NE	NE	NE	NE
Mastné plastové obaly, obaly se zbytky potravin, obaly od nebezpečných látek, hadice, zahradní nábytek, zahradní bazény nafukovací pomůcky na plavání, gumové výrobky, použité dětské pleny, plastové trubky, linoleum, PVC	Porcelán (talíře, hrníčky), zrcadla, Varné a laboratorní sklo, drátěné sklo, Žárovky, výbojky, žárovky ani úsporné, Televizní obrazovky, monitory	Znečištěný, mastný papír, použité papírové kapesníky a utěrky, uhlový papír (kopírák) voskovaný, pečicí papír, nápojový kartón, obaly od vajíček	Obaly od nebezpečných látek, plynové lahve, kabely a dráty, elektrozařízení	Úsporné žárovky a žárovky, nebezpečné odpady, barvy, stavební odpady, vyřazená elektronika Sklo, čistý papír, čisté plasty, tráva, listí, kuchyňské zbytky od zeleniny a ovoce, zahradní odpad (uschlé květiny, větve)

BIOODPAD	NEBEZPEČNÝ ODPAD	ELEKTRO	POUŽITÉ JEDLÉ OLEJE A TUKY	OBJEMNÝ ODPAD	PNEUMATIKY
Občané naší obce získali kompostéry pro vlastní využití na svých zahradách. Do kompostéru patří zbytky jídel rostlinného původu, zbytky ovoce a zeleniny, květiny, kávové sedliny, čajové sáčky, hrnkové květiny včetně hlíny, skořápky od vajec. Ostatní bioodpad je možné odložit do kontejnerů na sběrném místě.	2 x ročně bude probíhat sběr na vybraném místě v obci Nebezpečný odpad musí předat pracovníkovi likvidační firmy osobně občan.	Při nákupu elektrospotřebiče (pračky, ledničky, sporáku, varné konvice, holícího strojku, toustovače....) je prodávajícím účtován recyklační poplatek!!! Všichni prodejci musí tyto výrobky odebírat ZDARMA!!! I při nákupu na internetu mají prodejci ze zákona povinnost odebrat tato zařízení zpět!!! V případě, že tento odpad předáte obci, musí zaplatit likvidaci obec, a zbytečně tak rostou náklady na likvidaci odpadů!!!	Jedlé tuky a oleje je možné odložit do nádoby na sběrném místě. Olej a tuk musí být v průhledné PET. Není možné takto odkládat motorové, převodové nebo mazací oleje!!!	2x ročně bude probíhat na vybraném místě v obci Občan bude moci odložit: poškozený nábytek, koberce, linolea, zahradní nábytek, hadice, matrace, zahradní bazény, znečištěné a poničené kbelíky, květináče..... Nebude přijímán stavební a nebezpečný odpad.	Při nákupu pneumatik je prodávajícím účtován recyklační poplatek!!! Všichni prodejci musí tyto výrobky odebírat ZDARMA!!! I při nákupu na internetu mají prodejci ze zákona povinnost odebrat tato zařízení zpět!!! V případě, že tento odpad předáte obci, musí zaplatit likvidaci obec, a zbytečně tak rostou náklady na likvidaci odpadů!!!

Co do plastu nepatří?

- plastové potrubí
- zahradní hadice
- linoleum
- kabely, izolace kabelů
- žaluzie
- plátíčka od léků
- gumové koberečky do aut
- pláštěnky
- gumové rukavice, holínky / boty
- bazény
- plavací pomůcky pro děti / nafukovací lehátka
- plastové lišty (elektrika)

Výsledky úsekového měření v Adršpachu

V obci bylo provedeno orientační sčítání dopravy a měření rychlosti v období 28. 4. – 5. 5. 2023. Měřicí soupravy byly umístěny na dvou místech. V Dolním Adršpachu to bylo v zastavěné části naproti domu č.p. 133 a měřicí zařízení snímalo 300metrový úsek. V Horním Adršpachu bylo zařízení umístěné naproti domu č.p. 113, tedy obchodu, a snímalo 300metrový úsek směrem na Dolní Adršpach.

Za dobu měření 7 dní bylo v Dolním Adršpachu zachyceno 18 391 vozidel, z toho 71 % nedodrželo povolenou rychlost. V Horním Adršpachu radary zachytily 14 692 vozidel, z toho 70 % z nich nedodrželo maximální povolenou rychlost.

Dolní Adršpach

Podíváme-li se podrobněji na získané údaje, zjistíme, že maximální povolenou rychlost v inkriminovaném časovém úseku projelo jen 5383 vozidel, tedy pouhých 29 %, zatímco 13 007 vozidel tuto rychlost překročilo. Detailnější rozbor ukazuje, že čtyři stovky vozidel, resp. jejich řidiči a řidičky svou bezohlednou jízdou ohrožují životy nejen své, ale především naše, proto jsou obavy obyvatel, kteří bydlí u silnice nebo po ní musí chodit či posílat své děti, zcela oprávněné. Pokud bychom přepočítali naměřený počet aut na měsíc v Dolním Adršpachu (81 441), **prohřešku by se dopustilo 57 602 řidičů/řidiček**, přičemž ve správním řízení by o řidičské oprávnění přišlo 1873 z nich.

V Horním Adršpachu zařízení zachytilo 14 692 vozidel, pouze 4 476 dodržovalo povolenou rychlost. Při přepočtu na měsíc by se přestupku dopustilo 45 242 vozidel z celkového počtu 65 065, tedy rovných 70 %.

Níže uvádíme statistiku pouze pro Dolní Adršpach, pro Horní Adršpach jsou hodnoty velmi podobné, především co do maximální rychlosti, jen počet prohřešků je zhruba třetinový. Devadesátikilometrovou rychlost v době měření překročilo v Horním Adršpachu 30 řidi-

čů/řidiček, za měsíc by o „papíry“ přišlo 133 řidičů/řidiček.

1) Měsíční statistika Dolní Adršpach

(výjezd na Horní Adršpach)

do 50 km/h 5383 vozidel (29 %)
51–60 km/h 4652 vozidel (25 %)
61–70 km/h 4723 vozidel (26 %)
71–80 km/h 2259 vozidel (12 %)
81–90 km/h 950 vozidel (5 %)
nad 90 km/h 423 vozidel (2 %)

A na závěr pár exemplárních případů naprotě bezohlednosti závodníků, kteří si pletou obec s autodromem.

Maximální rychlost jednostopých vozidel (směr Teplice nad Metují):

Datum	čas	rychlost
02.05.2023	6:44:19	84 km/h
03.05.2023	6:10:07	83 km/h
04.05.2023	8:04:33	91 km/h
04.05.2023	18:04:29	96 km/h

Maximální rychlost jednostopých vozidel (směr Chvaleč):

Datum	čas	rychlost
28.04.2023	16:11:47	125 km/h
28.04.2023	17:42:19	98 km/h
29.04.2023	17:44:09	99 km/h
04.05.2023	8:49:25	102 km/h

Maximální rychlost osobních vozidel (směr Teplice nad Metují):

Datum	čas	rychlost
30.04.2023	6:05:20	141 km/h

03.05.2023	6:04:35	139 km/h
04.05.2023	6:27:47	153 km/h
05.05.2023	6:06:06	139 km/h

Maximální rychlost osobních vozidel (směr Chvaleč):

Datum	čas	rychlost
29.04.2023	5:23:35	140 km/h
30.04.2023	5:29:40	139 km/h
01.05.2023	0:19:39	132 km/h
05.05.2023	5:15:57	132 km/h

Maximální rychlost nákladních vozidel (směr Teplice nad Metují):

Datum	čas	rychlost
01.05.2023	4:49:08	102 km/h
03.05.2023	10:30:12	110 km/h
03.05.2023	21:46:28	104 km/h
04.05.2023	7:47:04	100 km/h

Maximální rychlost nákladních vozidel (směr Chvaleč):

Datum	čas	rychlost
01.05.2023	22:23:13	92 km/h
02.05.2023	5:18:02	83 km/h
03.05.2023	18:21:18	82 km/h
04.05.2023	8:27:32	88 km/h

Z výše uvedeného měření, které provedla společnost Empemont, vyplývá, že regulace rychlosti je maximálně žádoucí a že o ně musí zastupitelstvo usilovat. A usiluje.

Podle výsledků statistiky silničního provozu zpracoval td.

Životní jubilea

V únoru jsme k narozeninám poblahopřáli úžasně vitální a vždy veselé **Márii Fichtnerové** (84) i ke kulatinám **Miloši Pražákovi** (70).

V březnu oslavili krásné jubileum **Jaroslava Valová** (81), **Jaroslava Fialová** (70), **Marie Bůšfyová** (84) a **Arnold Rosenberg** (75).

V dubnu jsme přáli **Vaškovi Brucknerovi** (81), **Marii Ungermannové** (80), **Emilii Gažicové** (86), **Vladislavu „Peňákovi“ Musílkovi** (70) a **Haně Rouskové** (82).

V květnu slavily narozeniny **Zdenka Urbanová** (85), **Marie Šrámková** (81) a **Květa Macková** (70), v červnu **Eva Dibelková** (70), **Eva Musilová** (75) a **Božena Subyová** (81), v červenci **Stanislava Kapounová** (81), v srpnu **Anna Rusová** (81), **Marie Kačkovská** (80) a devadesátku oslavil **Ewald Ungermann**. V září oslavil své narozeniny **Václav Jüptner** (75) a také **Vilém Fichtner** (95).

Všem oslavencům gratulujeme a přejeme pevné zdraví a radost do dalších let.

21. března 2023 oslavili diamantovou svatbu **Antonín a Hana Rouskovi**. Šedesát let spolu! To už je důvod k oslavě a obdivu. **Blahopřejeme!**

Opustili nás

Ale nesmíme zapomínat ani na ty, kdo nás opustili. Letos jsme se rozloučili s našimi blízkými, kamarády, známými, sousedy: **Martinem Šádkem**, **Pavlem Šnajdrem**, **Jaroslavem Nekvindou**, **Zdenkou Urbanovou**, **Josefem Tučkem**, **Rudolfem Fichtnerem**. **Upřímnou soustrast pozůstalým.**

Nové přírůstky do knihovny

Alena Breuerová
Můj rok 1969

Vydejte se po stopách našich dějin a vraťte se zpět do roku 1969! Zavzpomínejte na rok, kdy jste se narodili, nebo který vám utkvěl v paměti. Jaké události plnily stránky novin, kolik stál lístek

do kina, jak vypadala tehdejší auta nebo co se tenkrát nosilo za oblečení? Připomeňte si dobovou reklamu, filmy, co běžely v kinech, i knihy, které se četly v roce 1969. V roce, kdy Československo poráželo Sovětský svaz v hokeji a první člověk se prošel po Měsíci.

Jana Poncarová,
Jiří Sankot
Deník Věrky Kohnové

Skutečný příběh české Anne Frankové a jejího deníku. Kohnovi v lednu roku 1942 nastoupili do transportu na plzeňském nádraží a už se nevrátili. Do jejich bytu se nastěhovali jiní nájemníci, jejich věci se postupně poztrácely. Zmizelo vše, kromě deníku, který si dvanáctiletá Věrka Kohnová schovala u kamarádky své matky. Jaké rodinné tajemství k němu po letech přivedlo spisovatelku Janu Poncarovou? Jedinečná publikace vznikla ve spolupráci s historikem Jiřím Sankotem a odhaluje pohnutý příběh židovské dívky, jejíž život násilně ukončila druhá světová válka.

Václav Fořtík
Zábavná matematika a logika pro bystré děti

Rozvíjejte matematicko-logické nadání svých dětí! Podpořte matematické nadání svých dětí! Publikace je zaměřená na rozvoj matematicko-logické stránky intelektu. Bude skvělá pro děti, které hledají mezi informacemi souvislosti, logiku a smysl. Obsahuje pestrou směs různých typů zadání – zebry, algebrogramy, slovní úlohy, číselné řady, logiku děje, šifry, prostorovou i plošnou představivost. Úlohy jsou vhodné pro školáky od 8 let. Dají se využít jako zpeřtření školní výuky nebo k domácímu procvičování.

Zdena Brádlová

Marek je nejlepší!

V sedmém ročníku ankety **Zlatý kuchař** zvítězil **adršpašský rodák a patriot Marek Fichtner**, který nyní působí v pražské restauraci **Červený jelen**.

Anketa se letos vyhlašovala po tříleté pauze. Na druhém místě se umístil **Pavel Býček** z pražského podniku **TheEatery**. Třetí je **Jan Punčochář**, který má od roku 2019

restauraci **U Matěje** na pražské **Hanspaulce**, v minulosti třikrát skončil na prvním místě. Máme velkou radost a vítězi gratulujeme!

POMŮCKA: AEROSTAT, ANNO, ENNA, ERRA, KVAKOS, MLYNAŘIK, PIUS, REZEDA	DRUH FOTO- GRAFIE	BRODIVÝ PTÁK	1. DÍL TAJENKY	ŽENA	SLOVENSKY ODLIŠNÍ	FRAN- COUZSKY JEDEN	EGOISTA	VELIKÁŠ	ANGL. NEBO	PLETENEC VLASŮ	2. DÍL TAJENKY	ČÁST OBRAZU	JEŽ (KNIŽNĚ)
ZHRUBA 4047 M2				ČASTÉ JMÉNO PAPEŽŮ				PŘILÍŠ					
SLEPIČÍ SLABIKA				ROKU (KNIŽNĚ) KÓD LETIŠTĚ TAMARINDO				LETADLO (ZAST.) EVROPAN					
POZORNÝ						ANGL. VELKÝ PŘÍDAVEK KONCERTU			ROZSÁHLÁ BÁSEŇ VALY				
	PATŘÍCI MENŠÍM SELMÁM ŘÍMSKY 1005				ZNAMENÍ ZVĚRO- KRUHU ESPERANT- SKY NÁŠ				ZDE MOUČKA Z KURKUMY			ANGLICKÝ NEURČITÝ ČLEN	MOJI
HESLO					ŽÁDNÉ MNOŽSTVÍ ÚDAJNĚ			NÁLEV DÁLKOMĚR S PEVNÝM DALEKO- HLEDEM					
NIC NEVYJÍMA- JIC				PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA (ZKR.) ANGL. JEDNA			TAHÁNÍ Z OSUDÍ VÍŘENÍ (BÁSNICKY)						
	ÚDER (NA KLÁVES- NICI)	KÚRA (ZAST.) TYČ K PÁČENÍ				DAV VE FILMU HLAVNÍ MĚSTO JAPONSKA						MPZ IZRAELE	PŘEDLOŽKA
ABSOLUTNÍ					ANGL. DNES KOKOSOVÝ BÍLEK					PATŘÍCI ÁJE JAPONSKÉ SÍDLO			
STANICE PRAŽSKÉHO METRA				DOMÁCKÝ NIKOLA MNIŠSKÝ ODĚV					PORTUGAL- SKY LÍSKOVÝ OŘECH KONTAKTY				
SMYČKY				TROPICKÝ OŘECH ČÁST KLASU				SKOPEC (ŘIDCE) ČÁST BÁSNĚ				BUŠITI	GHANSKÝ KMEN
ZÍSKAT ZA PENÍZE								VYSOKÝ VĚK LABUŽNÍK					
	NĚKDEJŠÍ SPZ KLADNA	SLOVENSKY OSTŘE, BRÍTCĚ VONNÁ BYLINA					ZPĚVNÝ PTÁK PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY						
KREVŇÍ MSTA						OČASATÝ OBOJZI- VELNÍK INIC. ZPĚ- VÁKA DYKA				POZPOUŠ- TĚTI SE TEPLEM PRYČ			
JMÉNO ZPĚVAČKY MACHÁL- KOVÉ					NALEZIŠTĚ LSTIVÝ					INIC. VĚDCE MENDĚ- LEJEVA FRANCOUZ- SKY BRAŠNÁŘ			
	JESTLI SIBÍŘSKÝ KOZOROH			KONČETINA VZDUCHO- LOŮ			SPISOVÁ ZNAČKA CHEM. ZN. SKANDIA		AUTOMO- TOKLUB (ZKR.) KÓD SLOVENSKA			ANGLICKÁ OBJEMOVÁ MIRA	MEZINÁR. SDRUŽENÍ LETECKÉ DOPRAVY
ANGL. ČAJ				STAROŘÍM- SKÁ MINCE ŠLAKA		SLEČNA (ZKR.) NÁZEV HLÁSKY L		KMETI SVOJE					
DOMÁCKÝ EDUARD			MAZEC MPZ SOMÁLSKA				AKVARIJNÍ RYBA SONDA						
HRNEC						INIC. HERCE VYDRY HNOJIVO Z TRUSU PTÁKŮ			JÍST SLADKOSTI NĚKDEJŠÍ SPZ LOUN				
	NĚMECKÉ SÍDLO	OBEC U PREŠOVA PORTUGAL- SKÁ REKA				ZÁZRAČNÁ RELIKVIE JINDY (NÁREČNĚ)			DÁNSKÝ HUDEBNÍ SKLADATEL LATINSKÝ SPISY				
OZNAČENÍ LETADEL RAKOUSKA			ODDAT SE SPÁNKU FINSKÉ SÍDLO					ZELENÉ ČÁSTI ROSTLIN RYBÁLKOVY INICIÁLY				STŘEDO- ČESKÁ ENERGE- TICKÁ (ZKR.)	MUŽSKÝ POTOMEK
ŽENSKÉ JMÉNO (24.7.)							TLESKNUTÍ RUKAMA (DĚTSKÝ) EVROPSKÁ UNIE (ZKR.)				HLAS HADA SOUKROMÁ ZPRÁVA (ZKR.)		
PLANETKA					NYNÍ				ZKOUŠKY				
CHEM. ZN. RADIA			INTERNET. DOMÉNA RAKOUSKA			ANGL. TVOJE			JEDO VATÝ PRVEK				

Byli jsme na veletrhu Holiday World

V březnu jsme se zúčastnili největšího tuzemského veletrhu cestovního ruchu Holiday World. Ve stánku Královéhradeckého kraje od nás návštěvníci mohli načerpat inspiraci nejen na turistické tipy po Broumovsku.

V porovnání s loňským rokem byla účast opravdu vysoká. Je vidět, že turismus se po covidové době vrátil zpět do našich životů. Akce byla přínosná i pro nás z hlediska načerpání inspirace od ostatních nám podobných destinací a poznání nových kontaktů z regionu.

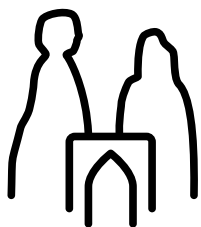
Návštěvníky veletrhu zajímal zejména rezervační systém na vstup do Adršpašských skal, o němž někteří stále ještě nemají dostatek informací. Také byl velký zájem o tipy na výlety s dětmi. Popřemýšlíme tedy o lepším přehledu a propagaci s tímto zaměřením. Na veletrhu zároveň ředitel Společnosti pro destinační management Broumova David Duda pokřtil novou knihu „Broumovsko z nebe“.

Jsm rádi, že jsme mohli být součástí této třídní akce a prezentovat náš Adršpach.

Linda Krebachová

Adršpašské skály mají nové logo

Díky kreativnímu voucheru na projekt „Adršpach – budování zvukného brandu“ vytvořila reklamní agentura Fifty50 nové logo Adršpašských skal.

ADRŠPAŠSKÉ SKÁLY

Vytvořit nové logo není tak snadné, jak se to může na první pohled zdát. Agentura měla za úkol propracovat jednotný vizuální styl pro budování značky destinace Adršpach, takže nejprve bylo třeba definovat prvky a principy identity destinace a pro propagaci destinace přizpůsobit použití loga. Výsledkem je podrobný manuál, návrh merkantilií, reklamních předmětů, tvorba šablon. Agentura měla současně za cíl ukázat, jak bude dané logo fungovat v konkrétních situacích a současně navrhla výběr klíčových slov v kontextu přeshraniční klientely (cz/pl) tak, aby je bylo možné použít v propagačních textech, krátkých zprávách, upoutávkách na webu, v rozhlasu i v novinách... Velkou roli při úvahách hrála národnost návštěvníků Adršpašských skal – až 70 % klientů pochází z Polska. Výsledkem téměř roční spolupráce mezi Technickými službami Adršpach a agenturou Fifty50 vznikla, jak se píše v závěrečné zprá-

vě, „vhodně definovaná, všeobecně přijatelná značka, na které lze stavět úspěšný marketing pro rozproštění návštěvnosti i mimo hlavní sezónu. Nyní je možné budovat z druhého nejnavštěvovanějšího turistického cíle v Královéhradeckém kraji (450 tis. v roce 2020)

úspěšný brand, sledující moderní trendy v oblasti marketingu a destinačního managementu v cestovním ruchu. TS Adršpach může navázat na aktivity v dalších segmentech marketingu a rozvíjet tak potenciál destinace.“ A takhle nové logo vypadá.

ADRŠPAŠSKÉ SKÁLY

NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ REZERVACE

První masopust v Adršpachu

18. února prošel Adršpachem masopustní průvod. Počasí vypadalo, že bude na draka, ale nakonec nepanoval mráz, slunce nepálilo, vítr nefučel, dokonce ani moc nelilo, takže vlastně idyla.

Masopust je pevnou součástí církevního roku a předchází postnímu období. Je to čas pozdní zimy a nadcházejícího předjaří, období zábav, bálů a rozverných obchůzek maškar, čas předení a draní peří, čas zabíjaček a namlouvání, ale také příprav na jarní práce na poli.

Bývala to jedna z nejveselejších událostí roku. U nás v Adršpachu chodily masopustní maškary do roku 1943 pravidelně, jak ovšem takový masopustní průvod vypadal, známe jen z kusých zpráv, v podstatě jen z jedné poznámky. Uvádí se, že součástí průvodu bývaly alegorické vozy, na kterých se vezli mladíci, kteří síty prosívali sníh, aby tak odvrátili krupobití, co by mohlo zničit v létě úrodu. Bližší informace nám ale chybí, takže jsme museli trochu improvizovat a z každého kraje jsme převzali něco. Snad nám to folkloristé prominou.

V 11 hodin jsme se sešli před hasičárnou v Horním Adršpachu, lokli si na kuráz a pak se průvod vydal za Tučkovice traktorem vesnicí: Horním Adršpachem jsme prošli se zpěvem, řevem a hlomozem jen s jednou zastávkou, a to u Moniky a Petra Nguyenových, kteří měli zhruba týden otevřený obchod a náramně se divili, kam se to vlastně přistěhovali. Jak by taky ne, když v průvodu táhl koňský handlíř s useknutou koňskou hlavou, alespoň dvě cikánečky, ošklivci všeho druhu, osel, pekař s manželkou, pajdající vodník, několik bab, kominík, dívka s obří hlavou, čarodějnice nebo myslivec a mnoho dalších bytostí.

Cestou do Dolního nás krásně občerstvili Menšíkovi i Vašek Novák. Pochůzka Dolním Adršpachem byla o něco pomalejší, protože jsme návštěvou potěšili (to si aspoň myslíme) Krecbachovy, Kozárový, taky jsme houkli na Květu Mackovou a nakoukli k Rusým, abychom zakotvili v hostinci U Tošováka, kde nás velkoryse přijal Jirka Nešpor a kde od 15 hodin sehrály místní děti pod vedením paní ředitelky Karolíny Gottsteinové masopustní představení o svaté Dorotě a zazpívaly pár kramářských písní. Pak se setnula kobyla a bylo po všem. Právě včas, protože i když nelilo, řada masek, které se ručně vyrábějí z papírové drti, se na obličejích vlivem vlhkosti doslova roztekla a jejich nositelé najednou vypadali i bez masky jako příšery.

Když jsme den poté procházeli stovky fotek z masopustu, všimli jsme si, že mají něco společného: všichni se na nich smějí od ucha k uchu. Tak se to snad povedlo.

Za organizační podporu a víru, že to má smysl, děkujeme Spolku dobrovolných hasičů z Dolního Adršpachu, na prvním místě klanu Krecbachů, hasičům z Horního Adršpachu, konkrétně Pepovi a Veronice Thurikovým za skvělý svařák a čaj, Pepovi navíc za parádní dohled na průvod po silnici, Jardovi Doudovi za bezvadné řízení dopravy, rodině Tučkových za traktor, vlek a divočení v průvodu i na traktoru v kostýmech Teletubies, Zikimu za kozy i ovci v průvodu, Rostovi Nevoránkovi za úžasné koblihy a koláčky, Lukášovi Krecbachovi za zabíjačkové lahůdky, Kubišům za višně v rumu, Ritě Tučkové, Lindě Krecbachové a Hance Smělé za focení, Petrovi Kohoutkovi za zastřešení valníku, Matesovi Nešporovi za brnkání na piano, dětem ze školy a školky za představení a vyzpěvování, Juro-

vi Nešporovi od Tošováka za dobrou náladu a možnost zakončit průvod i s živými tvory na vodítku právě u něho v hospodě.

Taky děkujeme za pozvání k Menšíkům, Vaškovi Novákovi, Krecbachům, Kozárům, Rusým, Mackům a Nguyenům – tato zastavení mám přišla vhod. Snad jsme vás, milí sousedé, moc nevyplašili. Za pomalované tváře, rozbité sklo, případně kozí bobky na zápraží se omlouváme.

Dík patří každému, kdo přišel, nasadil nebo si vyrobil masku, nechal se pomalovat, bavil se a uvěřil, že i takové věci, jakým je masopust v Adršpachu, jsou možné. A že není Horní a Dolní, ale jen jeden Adršpach! A že se podobné akce budou opakovat! To si pište!

td

Plesání pod skalami

Dva plesy v Adršpachu v jedné plesové sezóně, to tu pár let nebylo! Letos se to konečně povedlo a povedly se oba. Následující řádky vám prozradí pár střipků z březnového hasičského plesu, který byl již druhým rokem pořádán Spolkem dobrovolných hasičů Dolního Adršpachu (SDHDA).

Každý, kdo někdy organizoval nějakou akci, ví, kolik věcí se může na poslední chvíli vyvinout jinak, než bylo plánováno. Naše detailnější přípravy před plesem odstartovaly šílenou sháňkou náhrady za avizovaný Swing Sextet, který bohužel ze zdravotních důvodů nepotvrdil svoji účast 10 dní před plesem. Zkuste si v plesové sezóně sehnat kapelu, navíc adekvátní náhradu za něco tak famózního, čímž Swing Sextet bezesporu je. Měli jsme ale štěstí a nakonec jsme protančili celý večer s osvědčeným Bumble Bee Bandem tvořeným osmi mladými talentovanými muzikanty, kteří nás přiměli oprášit i kroky waltzu, čači nebo jive a v pokročilejších hodinách udržovali tempo tanečníků například skladbami ze žánru ska vyznačující se rychlým rytmem.

Množství plesajících bylo nakonec nad očekávání a podpořit nás přišli i spřátelení hasiči z SDH Adršpachu, Zdoňova a Hradce Králové – Plačic. Vstupenky ve formě krabiček sirek polepených naším heslem „Ohni uhní!“ opravňovaly své držitele přihlásit se o cenu z bohaté tomboly, pakliže číslo uvedené na krabičce bylo okolo půlnoci taženo z hasičské čepice. Sponzoři na tombole nešetřili (mezi ty velmi štědré patřil Hostinec Tošovák, Farma Krecbach, TS Adršpach, Lezec-shop a firma Pinguin) a šťastlivci odcházeli se sportovními potřebami nebo něčím lahodným od tekutin nebo uzeného masa přes poukaz ke Kovářově kobyli až po jehně z farmy, které – pokud se dotyční výherci správně domluví – bude možno spláchnout sudem plzeňského piva. Nechyběly ani drobnosti do domova nebo významné literární počiny, jako třeba „Vysoká hra“ od Pavla Lisáka nebo knihy od RNDr. Josefa Hausmanna, CSc. podepsané autorem. Speciální výhrou pro držitele „modré sirky“ byl pak velikánský čokoládový dort, nad kterým se během večera sbíhaly sliny mnoha přítomným. Dort se ale ukázal být krutým fórem, jelikož pod čokoládovou polevou šťastný výherce našel koláč betonu darovaný firmou OSBET BETON.

Promptní podávání tekutin bylo plně v režii hospodského Jury od Tošováka a části jeho dámského týmu. Zvěřinový guláš určitě ocenil nejen adršpašský rodák a šéfkuchař Marek Fichtner (rozhovor s ním najdete v minulém čísle Zpravodaje), k tomu jsme také naservirovali přes 150 výborných chlebíčků, šišku tlačenky a pro extra mlsné jazyčky byly v nabídce i nadýchané mini věnečky. Jak sami vidíte, možností doplnění na parketu tolik potřebných kalorií bylo dostatečně.

A tak věříme, že plesající se dobře pobavili a zatančili si dosyta. Příští rok se na vás budeme těšit 2. března!

**Za spolek Hana Kubiasová
Foto Linda Krecbachová**

Naše zimní sezóna 2022–2023 u SKI Aadršpach

Zima 2022/2023 nebyla pro nás běžce na lyžích vůbec jednoduchá. Potýkali jsme se s mnoha úskalími, především s nedostatkem sněhu, což značně limitovalo možnosti tréninku a závodů, ale také s vysokou nemocností dětí.

Z šesti vypsáných krajských pohárových závodů se podařilo zrealizovat tři. Ale díky bohu za ně. V sobotu 11. února jsme v Trutnově zabodovali s osmi „závoďáky“ a den poté, v neděli 12. února jsme závodili v Polici nad Metují, kde nás velmi potěšil Adam Kohoutek úžasným druhým místem. Jako lvi se rvali ovšem všichni. Děkujeme a moc gratulujeme. Po dlouhé pauze jsme vyrazili 18. března na nejhezčí závod sezóny ve Vrchlabí, kde v běhu na lyžích děti plnily různé úkoly v obratnosti, jako třeba podjíždění, přeskoky, jízda pozadu, slalom, odšlapování kolem tyčí, přejíždění přes muldy nebo přendávání lyží. Bylo krásně a všichni jsme si závod náramně užili, navzdory tomu, že jsme tentokrát nedovezli žádné medaile.

Všichni předvedli skvělé výkony.

V průběžném pořadí bodování krajského poháru Královéhradeckého kraje jsme si stáli velmi dobře. Průběžně jsme drželi spoustu umístění v první desítce a tři borci byli do třetího místa. Vše se rozhodlo na posledním vypsáném bodovaném závodě 1. dubna v Deštném v Orlických horách, tedy za předpokladu, že „neuteče“ sníh na sjezdovce, kde se mělo odehrát klání ve skikrosu, což je jízda na běžkách připravenou tratí na sjezdovce, při níž závodník absolvuje výjezdy, sjezdy, nerovnosti i zákruty.

Kromě krajských pohárů jsme si zajeli zazávodit na Jilemnickou 50 a Orlický pohár, odkud

jsme si díky Adamovi Kohoutkovi odvezli stříbro. Dobrá práce.

Celé jaro jsme se snažili trénovat, jak nejlépe umíme. Dojížděli na teplíčkou sjezdovku, využívali jsme halu v Horním Aadršpachu nebo jsme běhali a hráli hry v terénu. Těšili jsme se na vyhlášení a odměny pro všechny, kteří poctivě makali celou zimní sezónu na trénincích i závodech. V dubnu nás čekal sezónní odpočinek, abychom pořádně zregenerovali, což neznamená, že jsme se jen tak poflakovali. Naopak to byl čas naplněný procházkami, hrami a návštěvou bazénu.

Za SKI Aadršpach Kristýna Šretrová

Sobota 25. 3. 2023

AIX ÁdrBouldersession vol.7

Po třech letech covidové pauzy jsme se rozhodli opět reinkarnovat lezecké závody AIX Ádrboulder session. S přípravou jsme započali někdy v lednu. Času moc nezbyvalo, takže za cíl jsme si dali uspořádat setkání, kde si každý zaleze, někdo zazávodí, ale hlavně se po dlouhé pauze zase potkáme s ostatními. Laťku nastavenou předchozím ročníkem stačilo jen neshodit.

Nechat vyrobit plakátek, vytvořit a spravovat FB událost, sehnat sponzory, zařídit předregistraci a výrobu triček...

Takovouhle kancelářskou práci to začíná, těžkou dřinou při stavbě stěny a boulderů to ještě končí. Protože v den D nevíte, kde vám hlava stojí, aby vše klaplo.

Hlavní klání probíhalo v hale v Horním Adršpachu. Do letošního ročníku jsme přidali bouldrovku v Dolním, která se vybudovala za velké podpory celé lezecké bandy a obce Adršpach. Přišlo nám to jako perfektní krok vzhledem k vysokému počtu lezců a lezek, a taky jsme se chtěli pochlubit místem, které si to bezpochyby zaslouží. Stavěčskou práci si vzala na starost dvojka lezeckých virtuózů. Mistr Vilda Chejn a Malý Velký muž Andrej Chrastina, borci z Aixu. Pomáhal jim Bert a Barča. Zase díky moc! Do kvalifikace si připravili 12 klenotů v hale v Horním Adršpachu a 8 neméně

krásných kousků na nové bouldrovce v Dolním Ádru.

Kvalifikace se lezla stylem open a zúčastnilo se jí téměř 120 lezců a lezek z celé republiky. Do finále postoupilo 9 nejlepších mužů a stejný počet žen. Z místních zabodoval Filip Hrubý z Teplic.

Konkurence byla opravdu veliká. Dostat se do finále znamenalo u chlapů vylézt minimálně 16 boulderů a u holek alespoň 12 a samozřejmě spoustu zón k tomu. Komentování finálové show se ujal Tom Brťák, zase díky moc. Bohužel se mikrofon rozhodl nemikrofonovat, takže atmosféra byla poměrně komorní. To však lezce nezastavilo a předvedli dechberoucí výkony. Zkrátka k vidění bylo vše, co se v pořádném finále sluší a patří.

Chlapecké finálové klání absolutně ovládl Filip Karban z Jablonce nad Nisou, který nám ukázal, jak se vyhrává, když všim prošel na první pokus. Holky ovládla Pěta Růžicková, děvče z Malé Skály. Adršpaští lezci zabojovali a ob-

sadili 25. (Lukas Jánský), resp. 28. místo (Michal Hronek).

Vyhlášení včetně předání finanční prémie pro nejlepší trojku a věcných cen pro ostatní finalisty proběhlo na QADRU. Následovala tombola o super věci. Sladkou tečkou za celým dnem byl koncert místní kapely Adept Blues Band a kapely BezBuk z Brna. Tančilo se skoro až do rána a zábava byla veliká, report by však vydal na další článek... Dle ohlasů víme, že si to všichni moc užili, a věříme, že se za rok znovu potkáme na dalším ročníku AIX Ádrboulder session. Ohromné díky patří celému organizačnímu týmu a sponzorům! Díky Petzl, Montane, Chillaz, Hudy Sport, QADR, AIX, Bateria, A Muerte, FujFuj design, Adventure Menu, Chimpanzee, TJ Jiskra za poskytnutí prostor a samozřejmě Obci Adršpach.

Tak brzo na viděnou....

HO Adršpach & Ádrcrew

Dětský karneval (25. 3. 2023)

Konečně jsme se dočkali a v sobotu 25. března se dětičky oblékly do kostýmů, nasadily si masky a přišly se vydovádět na karneval v závodní jídelně Continentalu.

Děti se těšily na nafukovací housenky i sladké odměny. Obrovitánský úspěch měla písnička Ovoce a zelenina, při níž se čtyři dobrovolníci nechali navléct do báječných kostýmů banánu, papričky, hrášku a melounu. Ohlas měla i soutěž o dětské šampaňské, na jejímž konci si tři šťastlivci domů odnesli „rychlé špunty“. Na karnevalu samozřejmě nesměla chybět přehlídka masek. Celkem se nám sešlo 35 dětí v maskách, mezi kterými byly princezny, vojáci, zvířátka nebo třeba čarodějnice, vánoční stromeček atd.

Odměnili jsme 6 masek, přičemž jsme hodnotili hlavně nápaditost a roztomilost ztvárněné postavy. Menší odměnu ovšem dostaly všechny masky a úplně všechny děti potěšila i tombola. Na našem karnevalu vyhrává opravdu každý. Chtěla bych poděkovat firmě Continental za zapůjčení prostoru, zastupitelům obce Adršpach za finanční podporu a Daně Tyšerové za sponzorský dar.

A na závěr moc ráda děkuju Vosičkám za úžasný program, který si pro naše děti připravily. Od nich mám pro změnu vyřídít pochvalu dětem (nebo spíš rodičům?): Prý máme v Adršpachu velmi poslušné děti a s rodiči se výborně spolupracuje.

Za SDH Adršpach Veronika Thuriková

Velikonoční trhy na zámku

V sobotu 8. 4. 2023 se na zámku konaly již tradiční velikonoční trhy. Počasí nevypadalo moc přívětivě a teplota se také držela mírně nad nulou. Tím spíše nás velmi mile překvapilo a potěšilo, že těsně po desáté začaly proudit na zámek davy lidí a nepřestaly až do odpoledne.

Nejvíce šly na odbyt káva, čaj a horká čokoláda na zahřátí. Zámek, kde nebyla teplota o moc vyšší než venku, si chtělo prohlédnout téměř stovacet návštěvníků. Z pohádkové místnosti se ozývalo kutání drahokamů celý den, takže jsme rozdaly dětem spoustu barevných balónků za splněné úkoly. Rozzářené dětské oči byly pro nás milou odměnou.

Uvnitř zámku si mohli návštěvníci uplést pomlázku pod odborným dohledem paní Prokopové, která umí s proutím divy. Ukázka práce s dravci, jak ji předváděli zástupci organizace Dotkni se křídel, potěšila nejen děti, ale i dospělé, protože kolikrát za život se nám povede pohladit si dravce? Na bidýlčích seděla sova pálená, orlice Lucina, poštolka, kalous... Celkem deset nádherných dravců a mezi nimi výr velký, který si mohl ukroutit hlavu, jak sledoval hemžení kolem.

Krásná, tradiční řemesla předváděli před zámek paní Kalianyová, která protáčela kolovrátek, a pan Rudolf předvádějící řezbářské umění.

Nabídka stánků s nejrůznějším zbožím a dobrotami byla široká, a troufáme si říci, že ná-

vštěvníci byli spokojeni. A když jsou spokojeni oni, jsme spokojeni i my. Děkujeme za hojnou účast místních obyvatel a těšíme se na další akce s vámi!

A na závěr citát, který pochází od Marka Twaina: „Na jaře jsem během 24 hodin napočítal 136 různých druhů počasí.“ A já musím konstatovat: My taky.

Za holky ze zámku Jolana Jánská

Pálení čarodějnic v režii našich hasičů

Filipojakubská noc, Noc čarodějnic, Valpuržina noc nebo Beltine. Říkejme tomu, jak chceme, jisté ale je, že se jedná o svátek původem pohanský; tradovalo se, že právě v tuto noc se na kopcích scházejí čarodějnice, aby škodily lidem. A právě proto se v tento večer pálí oheň.

Toho se prý čarodějnice bojí a utíkají před ním. Ale taky je třeba pamatovat na to, že v tento večer mladíci stavěli májky, vysypávali cestičky k domům svých vyvolených

a mladé zamilované páry spolu večer chodily do lesíčka, aby spolu strávily noc. Takže nejen zahánění zlé moci, ale taky milování.

Čert ví, jak to bylo letos s milováním, ale našim hasičům se zase povedlo uspořádat před hasičskou zbrojnicí veselou akci pro děti i dospěláky, jak píše Verča Thuriková.

Adršpašské čarodějnice

Už mnoho let se čarodějnice pálí u hasičské zbrojnice v Horním Adršpachu. Jinak tomu nebylo ani letos 30. dubna. Tento den děti obdržely soutěžní kartičku a za každou úspěšně splněnou disciplínu dostaly razítko a odměnu.

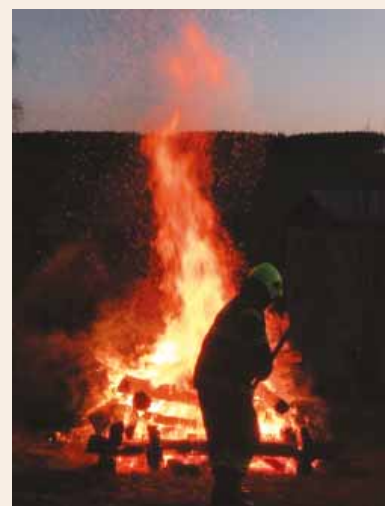
Mezi úkoly, které děti plnily, byl například slalom na koštěti, malování čarodějnic na silnici, střelba vzduchovkou na „pavouka“ atd.

U zapálené hranice se předaly ceny a šerpy pro Miss čarodějnice, Malou čarodějnici a Malého čaroděje.

Malých čarodějnic bylo požehnaně, našel se i čaroděj.

Večer hrálo k poslechu a tanci duo Pavla Fulky. Obrovské poděkování patří sponzorům a Milče Kročilové za opravdickou čarodějnici.

Verča Thuriková

Ať žije Král! Sté výročí a oslava lezení v Ádru (20. 5. 2023)

20. května uplynulo rovných sto let od události, která znamenala počátek systematického lezení v Adršpašských skalách: parta saských lezců vylezla na útvar, který pojmenovali Pfingsturm, tedy Svatodušní, a který dnes známe jako Krále. Onu květnovou sobotu jsme si připomněli, co se za těch sto let událo, a uspořádali parádní akci.

Organizační výbor ve složení znalce lezecké historie Pavla Lisáka, šéfa vrcholové komise Karla Nováčka a zástupce obce Tomáše Dimtera společně s přáteli a za vydatné podpory obce Adršpach připravili oslavu nejen pro legendy pískařiny, ale širokou veřejnost. Přestože první rozhovory, které jsme o možné slavnosti vedli, končily pochybnostmi, jestli to vůbec někoho zajímá, tak Karel poznamenal, že starší lezci se vidají jenom na pohřbech. A když v roce 2022 umřeli dva z nich, Věna Horných st. a František Jaroš, dohodli jsme se, že oslava bude.

Obeslali jsme sto dvacet legend pískařiny od nás i ze zahraničí v naději, že jich alespoň pár přikývne. Pozitivní odezva nás překvapila. Až na jednoho se ozvali úplně všichni, ti, kdo nemohli, napsali omluvný dopis a připojili vzpomínku na chvíle strávené v Adršpachu.

Na programu byla rekonstrukce příchodu sas-

kých lezců do Adršpachu, o které píše v dalším příspěvku Hanka Kubiasová, předání 30 pamětních listů a udělení čestného občanství obce Adršpach těm, kdo se nejvíce zapsali do historie lezení v Ádru. Odpoledne proběhla vernisáž výstavy nejvýznamnějšího českého fotografa hor a skal Viléma Heckela, koncert u nás oblíbené skočné kapely Tres Udos nebo promítání filmů Honzy Šimánka. Večer před Tošovákem Šoumen alias Gomi provedl hudebně-divadelní performanci.

Už v průběhu akce bylo ale zřejmé, že hlavním nebyl program, ale možnost se po letech sejt a popovídat si. Desítky pozitivních reakcí na akci byly příjemným zadostiučiněním.

Díky hasičům za gastroservis, holkám ze zámku za klidný průběh, Kubovi Šleisovi za skvělé grafické zpracování, Standovi Mitáčovi za fotky a sponzorům za velkorysost. **td**

Ať žije Král – repete!

Po výzkumné výpravě do skalního města Adršpachu na Velikonoce roku 1923 se 20. května němečtí lezci vrací s plánem dobýt první skalní vrchol. Jejich pěší cesta ke skalám s batohy plnými lezeckého vybavení ale nezačíná u nádraží v Adršpachu, jak by si leckdo mohl myslet, ale v tehdejší Německé Schömburgu (dnešní Chełmsko Śląskie), kam pro ně tehdy cesta vlakem byla nepřijatelnější.

O 100 let později vyrážíme z Chełmska Śląskiego v 8 hodin ráno na zhruba deset kilometrů dlouhou cestu i my, česko-německá skupinka nadšenců. Předtím jsme ale prolezli půdy, vyhrabali a oprášili různé lezecké pomůcky a kusy oblečení z minulého století, abychom se vizuálně co možná nejvěrněji přiblížili lezcům z tehdejší doby. Kopírujeme původní pěší trasu lezců, která byla peč-

livě nastudována z různých zdrojů. U sochy svatého Václava pod Křížovým vrchem na nás čekají další účastníci oslavy včetně několika seniorských lezeckých legend, kterým i přes stále mladou a nadšenou lezeckou duši kolena nedovolí absolvovat celou trasu pěšky. V Hostinci u Tošováka se občerstvujeme a poslechneme si i několik německých lidovek v uměleckém podání skupiny saských

lezců-pěvců. Ve slunném dni se pak skupina českých a německých lezců (na speciální povolení a pod dohledem člena CHKO, jelikož lezení v této oblasti je povoleno až od 1.7.) vydává zdolat Krále přesně po sto letech. A všem se to podaří, českým i saským lezcům.

Hana Kubiasová
Foto Lenka Šretrová

Vilém Heckel a Adršpach

Nevíme, kolikrát slavný fotograf Vilém Heckel navštívil Adršpach, nevíme ani, zda v našich skalách vůbec lezl, ale rozhodně víme, že jej pojilo přátelství s místními lezci, nejvíce pak s Jaroslavem Krebachem, s nímž posléze sdílel i tragický osud v Peru pod Huascaránem.

Přestože mohou být tyto aspekty důležité pro historické porozumění jeho tvorby, hraje víceméně marginální roli v porovnání s tím, jak na nás jeho tvorba působí. Heckelovy snímky z Adršpachu jsou počtou lezcům a monumentálně skalním masivům, svědčí o radosti z pohledů na útvary, které dodnes patří mezi poznávací znaky Adršpachu, například Milenci nebo Starosta a Starostová. V Heckelově archivu najdeme kolem 900 snímků ze několika skalních oblastí, přičemž z Adršpachu je jich přibližně pět

desítek. Součástí zámecké expozice bude od nynějška také stálá expozice věnovaná Vilému Heckelovi a jeho fotografiím z Adršpachu.

td

Noc kostelů v Adršpachu (2. 6. 2023)

Ačkoliv smyslem Noci kostelů není usilovat o rekordy, letošní jubilejní ročník v naší zemi otevřelo brány 1806 kostelů a modliteben, což je nejvíc v historii této akce. Pořadatelé zaznamenali více než 454 tisíc vstupů. Programy na některých místech začínaly již v pozdních odpoledních hodinách, a tak v době, kdy zvony zvaly k návštěvě, se návštěvníci mohli nechat provést slovem i hudbou. Organizátoři zaregistrovali velký zájem o zaniklé kostely a místa, která nejsou běžně přístupná.

V tento den se otevřel i kostel v Horním Adršpachu a v něm se pod vedením Pavly Brandové a Katky Menšíkové pořádalo vystoupení žáků a žákyň ZUŠ Police nad Metují. Děti nadšeně hrály, obecenstvo tleskalo a také

přispělo na nezbytné opravy kostela částkou téměř 3508 Kč. Děkujeme organizátorkám i pomocníkům, ale zejména malým hudebníkům a jejich učitelům. Ohlasy byly výborné.

Dětský den (3. 6. 2023)

V sobotu 3. června po obědě začal v areálu před hasičárnou tradiční dětský den plný zábavy. Nechyběly oblíbené dětské atrakce jako nafukovací skluzavka, dětský kolotoč, fotbal nebo skákací hrad, ale děti se mohly vyřádit i malováním na obličej.

Do Adršpachu se také rád vrací František Lamka, který tady mnoho let bydlí a který tentokrát přivezl parádní pojízdné modely tanku, vojenského auta a hasičského tanku (s nápisem Hasi-

či Obce Adršpach). S traktorem dorazili Pat a Mat a vozili děti na valníku, našťastí žádné z nich navzdory natřásání nevypadlo. Hasiči nachystali cisternu, takže si děti i dospělí mohli zkusit, jaké je to proudem vody trefit terč. Hasičská stříkačka se taky hodila všem, kdo se obalili „párty pěnou“ a potřebovali se důkladně umýt. Navštívila nás i Policie České republiky. Občerstvit se mohli všichni v hasičské garáži. O moderování se postaral Pepa Thurik, moc ho to bavilo, až jsme mu museli večer schovat mikrofon. Dětský den končil

projíždkou v Tatře. Podle reakcí dětí, kterých přišlo kolem 90, i jejich rodičů, se akce vydařila, tak se snad za rok zase uvidíme.

Obrovské poděkování patří všem sponzorům, konkrétně obci Adršpach, Technickým službám Adršpach, Suvenýrům Adršpach rodiny Frömmelovy, Daně Tyšerové z Janovic, Nguyenovým, kteří provozují potraviny v Horním Adršpachu, a Zvěřinovým.

Za SDH Adršpach Verča Thuriková

Den s hasiči (9. 6. 2023)

Víte, že si nemáte nic brát od cizích lidí? Víte, jak se máte chovat, když jste sami doma, nebo jak správně přecházet přes přechod? Děti z adršpašské mateřské školy už to vědí.

9. 6. 2023 strávili adršpašští hasiči celý den s dětmi z naší mateřské školy. Byla to opravdu zábava. Nejdříve jsme si chvíli povídali o bezpečnosti a pak si děti převzali naši hasiči a ukázali jim, jaké to je být hasičem a hasičkou, jak mají být správně ustrojeni, když jdou k požáru atd. Na „Andule“, tedy na resuscitační figuríně, si děti vyzkoušely masáž srdce, pak se seznámily s hasičskou cisternou a pomocí vysokotlaku pokoušely sestře-

lit lahve. Děti zjistily, že vystřihovací zařízení, které hasiči vozí k dopravním nehodám, rozhodně není lehké jako pírkó, a zkusily si přestřihnout či rozevřít zkřížené dveře auta. Po dni naplněném duševní i fyzickou námahou si na ohni opekly párek a pomocí vysílaček si vyzkoušely, jaké to je, když se pátrá po ztracené osobě. Počasí nám sice moc nepřálo, ale my jsme si to rozhodně užili a děti byly moc šikovné. Takže za nás můžu jen konstatovat, že v mateřince máme opravdu prima partu.

Za vydatnou pomoc děkuji Pepovi, Zdeňkovi a Jirkovi.

Za SDH Adršpach Verča Thuriková

Festival Múz (17. 6. 2023)

Mít ve vsi malotřídni školu s hromadou nadaných žáků a nadšených učitelů je jako výhra v loterii. A my takovou školu, takové žáčky, žačky a učitelky máme!

V pátek 16. 6. se na zámku konal festival Múz. Občerstvení bylo v režii našich hasičů a Ros-ti Nevoránka, jehož svatební koláčky zmizely jako vždy během chvilky!

Děti z několika škol hrály, zpívaly, kreslily, va-řily a dobře se v Adršpachu bavily. Závěrečné vystoupení, které přerušil déšť, takže nás všechny zahnal do zámku, dopadlo výtečně. Čtyři desítky návštěvníků tleskaly jako o zá-vod, hasiči grilovali klobásky a točili nápoje. Páteční odpoledne se vyvedlo. Děkujeme ši-kovným dětem bez trémy za vystoupení a učitelkám za maximální podporu.

Foto Lenka Šretrová

Speciální ocenění pro naše děti

Děti z adršpašské školy získaly speciální cenu poroty ve výtvarné soutěži!

Do výzvy se přihlásilo celkem 57 děl – animací, filmů, 3D modelů, soch, koláží, linorytů a kreseb. Porota složená ze zástupců Odboru kultury a památkové péče Královéhradeckého kraje, týmu kandidatury Broumova na Evropské hlavní město kultury Broumov 2028 a města Broumov, neměla jednoduchý úkol. Měla vybrat z každé kategorie kolektivy s maximálním počtem účastníků, jejichž díla byla co nejkrativnější. Tyto kolektivy získaly ocenění ve formě návštěvy Broumova spojené s workshopem v Dětské galerii Lapidárium, prohlídkou kláštera a města. Díla adršpašských žáků a žákyň se porotě moc líbila a ocenila je speciální cenou. Práce byly vystaveny od 2. do 30. června v Městské knihovně Broumov, Trutnov, Náchod, v Knihovně města Hradec Králové a v Městské knihovně Nowa Ruda. Naším dětem i jejich učitelkám gratulujeme!

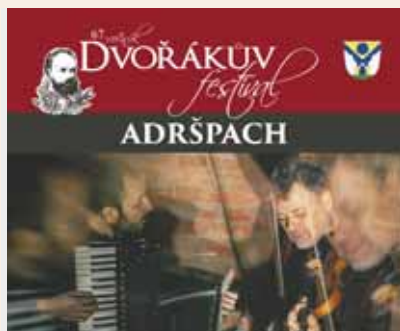

Hurá, prázdniny! (30. 6. 2023)

Poslední den a hurá, prázdniny! Poslední školní den se na zahradě MŠ konala zahradní slavnost, rozloučení s předškoláky, pasování na školáky a pasování na čtenáře. Všichni byli veselí, počasí prálo, paní učitelky dojaté... Září se zdálo být daleko...

Foto Lenka Šretrová

Dvořákův festival pod Křížovým vrchem (8. 7. 2023)

Za krásného letního večera jsme si při západu slunce užili žánrově pestrý koncert dua Jedlinský/Fischer, které kombinuje prvky klasické hudby, jazzu a world music.

Slunce svítilo a pět desítek návštěvníků, zčásti usazených na lavičkách, zčásti na dekách na zemi pod Křížovým vrchem, se hodinu pohupovalo v rytmu skotských balad, námořnických písní nebo předělávek českých lidovek. 67. ročník Dvořákova festivalu, jehož impresáři je Jakub Hrubý, nezklamal a opět přivezl do Adršpachu prvotřídní muzikanty, kteří spolupracují například s Ivou Bittovou. Akordeonista a bandoneonista Jakub Jedlinský a zakladatel Škampova kvarteta Pavel Fischer od prvního tónu potvrdili, že fantastická hodnocení, které se jejich hraní dostává, nepřeháněla.

Climb & Swing (15. 7. 2023)

V sobotu 15. 7. vpoledne se díky Denise a Lukášovi Jánským proměnila louka před Qadrem v taneční parket.

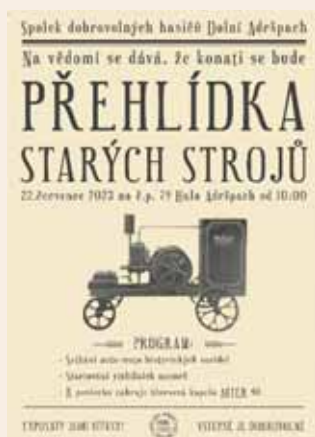
A navzdory famóznímu koncertu nejlepší romské skupiny u nás, Bachtale Apsa, který se paralelně konal u sousedů ve Zdoňově, byla louka zaplněná. Workshop pro milovníky tance přilákal na šest desítek tanečnic a tanečníků a spousty okukujících, kteří si nejprve netroufali, ale s přibývajícím nočním ostych mizel travnatý parket se zaplnil. Letní večer, jakých bývá v obvykle studeném Ádru pomálu, vyšel skvěle.

Výstava „stabiláků“ na stabiláku (22. 7. 2023)

První ročník přehlídky parních strojů a veteránů, kterou pořádali dolnoadršpaští hasiči a hasičky, dopadl parádně!

Přes 150 návštěvníků, prostranství plné stabilních motorů, dvě historické hasičské stříkačky, veteránské motocykly, hasičská technika, nádherné traktory, ale taky závody na třicet metrů, šplhání na zavěšený sloup... A na závěr skvělá kapela. Domů se šlo až nad ránem!

Fotky Lenka Šretrová

Listuj světem aneb dětské knihy na zámku (1. 8. 2023)

Protože převážná většina návštěvníků Adršpašských skal pochází ze sousedního Polska, navrhlo vedení Technických služeb, abychom se zamysleli nad projekty, které by na zámek mohly přilákat je.

Prvním pokusem byla interaktivní výstava nejkrásnějších polských knih v českých překladech doprovázená informačními panely s otázkami na malé čtenáře. Proč polské knihy?

Polská ilustrace pro děti patří k nejzajímavějším v Evropě a její autoři a autorky jsou pravidelně oceňováni na světových výstavách.

Výstava se konala ve spolupráci s Polským institutem v Praze a její další štací je Vědecká

knihovna v Hradci Králové. Na příští rok máme s Institutem připravený další výstavní projekt pro české i polské děti.

Prázdninové vycházky skalami (léto)

Myslíte si, že opravdu znáte Adršpašské skály, když tam chodíte na procházky nebo žijete v jejich blízkosti třeba třicet let?

Mysleli jsme si to i my, než jsme se zúčastnili jedné nedělní vycházky s geologem Stanislavem Staříkem a lezcem Pavlem Lisákem. Dvouhodinová výprava po turistickém okruhu byla nabitá příběhy z geologie i historie a současnosti lezení. Oba odborníci nám nabídli nevšední perspektivu při popisu na první pohled úplně obyčejných skalních útvarů.

Nabídka nadstandardních průvodcovských služeb pro návštěvníky, kteří mají zájem o duchovní, přírodovědný či jiný aspekt Adršpašských skal, může být vhodnou alternativou k tradiční a očekávané návštěvě skal.

td

Adršpašští netopýři

V srpnu proběhlo na území CHKO Broumovsko mapování výskytu netopýřů, které bylo zaměřené zejména na druhy osidlující velké půdní prostory. V Adršpachu byly vytipované dva objekty skýtající zvířatům dostatek klidu a stabilní podmínky – zámek v Dolním a kostel v Horním Adršpachu.

Zatímco v kostele jsme našli po netopýřech pouze starší trus (ten se od podobného trusu myši pozná tak, že jde mezi prsty rozdrtit a obsahuje barevné a lesklé kousky hmyzích krovek), na zámku dlouhodobě sídlí početná kolonie netopýra ušatého. Jak jeho jméno napovídá, uši tohoto druhu tvoří téměř polovinu celkové délky těla. Přesný počet zvířat nebylo možné určit, protože tito netopýři často zalézají od úzkých štěrbin mezi trámy a prkny, a vše prohledat je

prakticky nemožné. Minimálně se však jednalo o 20 zvířat. Netopýři žijící s lidmi pod jednou střechou nejsou často vítáni s otevřenou náručí zejména pro nepořádek, který po nich zůstane. Každý problém se však dá řešit a z jiného pohledu – netopýří guano je třeba výborné hnojivo.

Mgr. Petr Kafka, zoolog
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Poutní mše v Adršpachu (16. 9. 2023)

Na 14. září připadá svátek **Povýšení svatého Kříže**. Tento den si křesťané připomínají utrpení Ježíše Krista a znovuzískání Kříže.

Podle legendy byzantský císař Herakleios přemohl v 7. století perského krále Husrava II. a pro křesťany získal Kříž, na němž byl ukřižován Kristus, a vztyčil jej v Jeruzalémě na Golgotě. Kostel v Horním Adršpachu je zasvěcen této události, a proto se na její počest konala-

poutní mše svatá. Účast nebyla ohromující, ale v čistém a vyzdobeném kostele se nás sešlo devět a otec František Hofman nás potěšil klidnými slovy. Za rok na viděnou.

Harmonogram akcí do konce roku

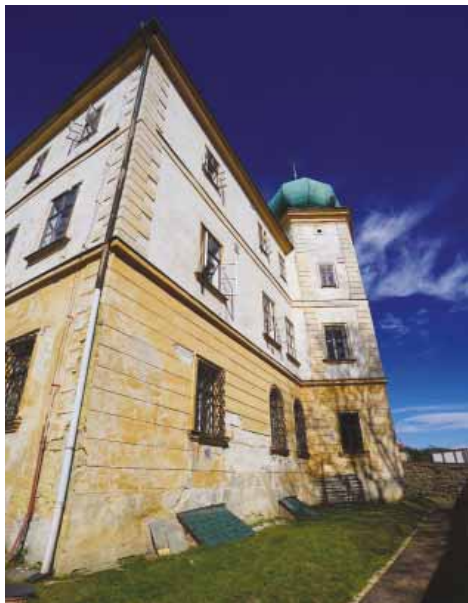
- 14. 10. (sobota) Za spadáním listím – pochod pro děti za pokladem v okolí Adršpachu – TJ Jiskra Adršpach
- 21. 10. (sobota) – Adršpašský kros / Pod Křížovým vrchem (SKI)
- 27. 10. Adršpašské Dýňování (vyřezávání dýní, dýňová stezka...) / Zámek Dolní Adršpach (TS)

- 04. 11. Ádrkros – terénní závod
- 10. 11. Světýlkový pochod na sv. Martina (ZŠ + MŠ + rodiče – odpoledne)
- 17. 11. Bleší trhy na zámku Adršpach

- 01. 12. Vánoční tvoření – ZŠ, MŠ + rodiče – odpoledne
- 02. 12. Čertohrátky (TS)
- 03. 12. Rozsvěcení vánočního stromku a instalace betléma
- 22. 12. Vánoční koncert
- 26. 12. Vánoční turnaj – stolní tenis – TJ Jiskra Adršpach
- 28. 12. Vánoční turnaj – nohejbal – TJ Jiskra Adršpach
- 30. 12. Vánoční turnaj – volejbal – TJ Jiskra Adršpach

Unikátní objev na zámku

Před dvěma lety se při průzkumu fasády zámku Adršpach objevilo pod vrstvami omítek několik postav. Při prvním ohledání bylo jasné, že jde o původní renesanční sgrafitovou výzdobu zámku.

Na jaře letošního roku byl zahájen podrobný uměleckohistorický i technologický průzkum ve spolupráci Fakulty restaurování v Litomyšli, Akademie věd UTAM a Univerzity Palackého Olomouc. Už z prvního posouzení na místě bylo jasné, že se jedná o unikátní objev. Jde o výtvarně velmi kvalitní dílo znázorňující patrně starozákonní výjev židovských kněží, kteří nesou Archu úmluvy.

Výjev vznikl v době, kdy zámek vlastnil Adam Abraham Bohdanecký z Hodkova (1570–1620).

Ačkoliv vlastnil malé panství jen o pěti vesnicích, vystavěl kolem roku 1596 v Adršpachu zámek v současném rozsahu jako novostavbu a nechal luxusně vyzdobit jeho fasádu. V roce 1618 je v jeho službách doložen malíř Georg Helwig. Není však zřejmé, na jaké zakázce pracoval. Adam Abraham Bohdanecký zemřel na začátku roku 1620 při výbuchu střelného prachu na zámku v Jičíně. Zámek po bitvě na Bílé Hoře opustila i jeho vdova a koupil jej Albrecht z Valdštejna.

Lze předpokládat, že v renesanci byly sgrafitem zdobený všechny fasády Adršpašského zámku, avšak záhy (nejspíše na počátku třicetileté války) byly zakryty druhotnými omítkami. Pod nimi zůstalo sgrafito velmi dobře zakonzervované a nedotčené.

Sgrafito je technika typická pro renesanci, kdy je obraz rytý do čerstvé omítky. Adršpašské sgrafito je i z hlediska techniky výjimečné – má velmi kvalitní a jemnou rytou kresbu, s lokálními náznaky stínování, přičemž bylo

na závěr kolorované nejen zlatým okrem. Při důslednějším zkoumání lze nalézt i fragmenty modří. To, zda se jedná o vzácný pigment azurit používaný v renesanci, dokáží potvrdit pouze speciální analytické metody a pozorování vzorku v mikroskopu.

Ze sgrafita byly odebrané vzorky k laboratorním analýzám, zároveň probíhá podrobný archivní i restaurátorský průzkum. Jaká přinese nová zjištění o technice, vzniku či obsahu zatím nevíme. Avšak už teď je jisté, že v Adršpachu na zámku je unikát – práce kvalitního umělce s naprosto vzácně dochovanou sgrafitovou technikou v kombinaci s kolorováním.

O dalším postupu restaurování výjimečné památky nám v některém z dalších čísel Zpravodaje povypráví Mgr. Zuzana Wichterlová z Ateliéru restaurování a konzervace nástěnné malby a sgrafita.

td

Pár facek od Högera aneb Měl jsem kliku

Myslivec, lezec, parašutista, judista, kuchař, kaskadér, chovatel hadů... Karel Krecbach (79) je legenda. Sám to o sobě nikdy neřekne a když vypráví o svém životě, na kterém podle něho není nic zaznamenáníhodného, nechluíbí se. Sedí proti mně v typické zelené vestičce, pokuřuje doutníček a tváří se laskavě. Ale když se podívám pozorněji, všimnu si, jak se mu šibalsky zalesknou oči a na tváři se mihne potutelný úsměv při líčení různých lotrovin. Rodina Krecbachova patří k Adršpachu podobně jako skály.

Karel i jeho žena Marie jsou nesmírně pohostinní, takže povídání na zápraží jejich domu, který už podle štítu opatřeného paroží dává jasně na vědomí, co Karla baví, bylo příjemné. Ostatně jako vždycky.

„Každý den,“ vypráví Karel, když se ho zeptám, jak se mu vede, „mám spjatý s lesem. Brzy ráno vstanu, objednu celý revír, obhlídnu pastviny, dívám se, co se děje. A pak jdu do lesa.“ Tam ho to prý táhlo vždycky, děda byl myslivec, táta taky, takže to vypadá, že se vášně dědí... K myslivosti to přitáhlo i Karlova syna Lukáše. Jen starší Ondra o flintu ani nezavádí a do lesa zavítá nanejvýš na kole...

O lese a myslivosti Karel dokáže vyprávět celé hodiny, třeba o tom, jaký je les za rozbřesku, proč ho baví ještě v jeho letech sedět na posedu přes noc, jak ho těší, když vidí statného šestnáctáka nebo zahlédne letícího dudka. Když stočíme řeč na stav adršpašských lesů, Karel téměř samozřejmě řekne: „Je to dobrý. Zvěře tu máme dost, protože se o ni staráme, snažíme se, aby se tady měla dobře. Chybí nám tady pernatá, protože tu seberou lišky nebo psíci mývalovití.“ Ale vždycky to tak nebývalo, přispěchal Karel s historkou, jak se mu kdysi podařilo z Konopiště dovézt 200 bažantů a chovat je v zámeckém parku. „Ale za pár měsíců bylo stejně po nich...“

Zachráněný zámek

Když už vyprávění stočíme k zámecké zahradě, nemůžu se ho nezeptat na jeho roky na zámku, kde působil jako archivář a správce v jedné osobě. Do roku 1970 byl zámek v dezolátním stavu a hrozilo jeho zřícení, než Karla – který působil ve Státním ústředním archivu – napadlo, že by bylo možné v něm zřídit archiv. A to se díky shodě náhod a jeho silnému tlaku nakonec povedlo prosadit. Následná nákladná rekonstrukce, kterou provedlo Ministerstvo vnitra v roce 1970, zámek zachránila doslova v poslední minutě, a do roku 1989 zde sídlil archiv, kterému šéfoval právě Karel. „No, trochu jsem se o to zajímal, měl jsem štěstí na šéfy a možná i na dobu, takže zdánlivě neřešitelná věc se nakonec podařila realizovat.“

Sportovní kariéra

Když vzpomíná na sportovní dráhu, není v tom ani špetka nostalgie, natož pýchy. Jen tak mimoděk poznamená, že s bráchou lezli a že v Horním Adršpachu zakládal oddíl juda a že si taky osmkrát skočil z letadla. V judu to dotáhl až do reprezentace, což taktně zamlčí. Stejně tak i v lezení v Ádru zanechal významnou stopu, některé z jeho prvovýstupů mají ikonický charakter. Ještě výrazněji se do historie lezení zapsal Karlův bratr Jarda, který ale společně s dalšími čtrnácti členy expedice do Peru tragicky zahynul při sesuvu půdy pod Huasca-

ránem. Zemětřesení a následný sesuv půdy si tehdy vyžádalo kolem 20 000 obětí. Když padne Jardovo jméno, Karel se rozzáří a vzpomíná na společné roky, lezení v Ádru a nejrůznější expedice.

Kaskadérem u filmu

Znalosti a zkušenosti z juda se mu hodily při krátké kariéře filmového kaskadéra. Zatímco já jsem to dotáhl jen na pobočníka šéfa pražského gestapa, kterého hrál ve filmu „Operace Silver A“ Viktor Preiss a který si se mnou povídal o životě na chatě, tak Karel Krecbach se mohl porvat v několika vynikajících filmech, třeba v „Limonádovém Joeovi“, kde lítaly pultiltry přes celou hospodu a prohazování dveřmi saloonu bylo běžnější než chůze, nebo ve válečném filmu „Pevnost na Rýně“ z roku 1962, který se odehrává za 2. světové války v německé pevnosti, v níž je internováno několik generálů západních vojsk. Nizozemského admirála hrál Karel Höger. Bavilo tě to? ptám se Karla. „Když byla akce, tak mě to bavilo, ale jinak je film jen jedno velký čekání na akci. Pak s tebou někdo praští o zem a zase půl dne čekáš.“ Dostal ses blízko k nejlepším hercům své doby. Jak na tebe působil třeba Karel Höger, vyzvídám. „Choval se úplně normálně, příjemně,“ oduší Karel. „Ale režisérovi se pořád nelíbilo, jak mě fackuje. A tak jsme tu scénu museli opakovat desetkrát. Takže můžu hrdě prohlásit, že mě zfackoval národní umělec...“ usmívá se Karel a potahuje z doutníčku. Posledním filmem, ve kterém si jako kaskadér zahrál, bylo budovatel-ské drama „Začít znova“ z roku 1963, kde hrála celá plejáda českých herců, mimo jiné i Vladimír Menšík, Milena Dvorská nebo Jan Tříska.

Chlapské vaření

Karla vždycky bavilo vařit. Když bydleli s bráchou sami v chaloupce, vařil. Když vyrážel na expedice do hor, vařil. Nejradši má gulášek, dokáže ho udělat na několik způsobů. A když se zeptám, jestli sleduje televizní pořady o vaření, trochu na mě vykulí oči, jestli jsem se náhodou nepomátl. „Než se na vaření koukat v televizi, tak to radši něco sám uvařím.“ Kořeniny jeho vášně pro vaření zřejmě sahají do dob, kdy mamince, která působila v letech 1949 až 1951 „na hotelu“, tedy v hotelu Skalní město, asistoval v kuchyni. Když trávili léto společně s bráchou Jardou v chaloupce pod skalami, vařili si sami. A když se zeptám, jestli je v jídle vybíravý, objeví se ve dveřích Karlova manželka Marie a jen se usměje a čeká, co odpoví. „Já? Někdy... Ale klasiku mám rád vždycky, guláš a svíčková u mě vítězí. Ty taky umíš uvařit výborně.“ To mohu potvrdit, protože v posledním zápolení „Masterchef u Tošováka“ zabodoval Karlův guláš u poroty i veřejnosti.

Adršpach v srdci

Adršpach si Karla přitáhl. Nejprve lezením, pak i životem. A co se ti na Adršpachu líbí dnes, chci vědět. „Mám to tady rád, znám v lese každý strom a vedu si klidnej život stranou všech zmatků. Taky se celý život bavím sbíráním předmětů spjatých s Adršpachem, nejprve to byly pohledy, kterých mám několik set, a postupně se k tomu přidaly i drobné předměty, jako třeba skleničky, lahve, nejrůznější upomínkové předměty. Nejvíc si ale cením vláčeků a fajfků, které patřily rodině Nádherných. Kdysi mi je věnoval Otmar Pasler.“ A co ti dělá radost? „Že si můžu pravidelně dojít na pivo, že se dětem, vnoučatům i pravnoučatům vede dobře. Že se nám daří udržet naše hospodářství a zvířata prosperují. Že můžu do lesa. A že si můžu dát stopičku dobré slivovičky. Já si nestěžuju. V životě jsem měl kliku,“ uzavírá Karel naše povídání.

Tomáš Dimter

Recepty**Jelení medailonky**

500 g jeleního masa (kýta, hřbet)

5 lžic oleje

5 lžic hladké mouky

100 g másla

sůl, mletý pepř (dle chuti)

Postup

Vykostěné maso nakrájíme na silnější plátky, lehce naklepeme, potřeme olejem a necháme do druhého dne odležet v misce.

Druhý den maso vyjmeme, necháme okapat olej a poprášíme maso moukou.

Opečeme na oleji, ve kterém bylo maso naložené. Osolíme, opepříme, polijeme rozpuštěným máslem a ihned podáváme. Jako příloha jsou vhodné opečené brambory.

Kančí kotlety s dušenou kapustou

4 kančí kotlety

5 lžic oleje

slanina

cibule

1 menší kapusta

2 lžíce hladké mouky

sůl, mletý pepř, česnek, majoránka (podle chuti)

Postup

Kotlety zlehka naklepeme, osolíme, opepříme, obalíme v hladké mouce a zprudka na oleji opečeme. Kotlety vyjmeme a přidáme na kostičky nakrájenou slaninu, cibuli a osmahneme.

Kotlety vrátíme na pánev, podlijeme vývarem a dusíme doměkka. Když jsou kotlety téměř měkké, přidáme kapustu, třený česnek, majoránku a dodusíme. Kapusta nesmí být rozvařená.

Jako příloha se hodí šťouchané brambory nebo bramborový knedlík.

Vzdělávání v Adršpachu

Když se před deseti lety díky enormnímu úsilí vedení obce, tedy Michala Kozára a Dany Cahové povedlo vzkřísit školu v Adršpachu, kterou předchozí zastupitelstvo hodlalo proměnit ve školicí centrum, málokdo tušil, že se ji podaří udržet a že bude prosperovat. Povedlo se. Dnes si Adršpach bez fungující školy a školky ani neumíme představit. Celých deset let školu vede Karolína Gottsteinová, se kterou jsme připravili tento blok Zpravodaje.

Popis a cíle školy

Jsme malotřídní škola pouze s prvním stupněm. Učíme ve třech třídách, a tudíž máme spojené ročníky. Snažíme se o to, aby byly spojovány třídy s podobně starými žáky. Pátý ročník bývá většinou samostatný, protože chceme, aby byly děti do dalších škol co nejlépe připravené. Pro pestrou výuku využíváme různorodé metody (např. projektové vyučování zaměřené na rozvoj samostatného logického myšlení a rozvoj jemné motoriky, v matematice a ICT aplikujeme metodu dle dr. Hejného...).

Hlavním cílem školy je poskytnout co nejvyšší kvalitu výuku takovou formou, v níž si každý žák i žákyně najdou to, co je baví a v čem jsou dobří. Snažíme se o příjemné a bezpečné klima školy. Vytváříme tvůrčí a podmětné prostředí. Chceme, aby se k nám žáci rádi vraceli a v dobrém na naši školu vzpomínali.

Velmi rádi a s nadšením se zapojujeme do kulturního dění obce. Pořádáme a účastníme se různých soutěží a rádi vyrazíme za kulturou. V zimě i v létě pak pořádáme vícedenní pobyty, kde tužíme kolektiv.

Nabyté znalosti si ověřujeme v celonárodním dobrovolném testování SCIO. Díky testování víme, jak si stojíme v konkurenci škol. A nevycházíme vůbec zle, percentil vypracovaných testů třídy se pohybuje od 60–90!

Rádi bychom se v dalších letech více věnovali volnočasovým aktivitám. Úkolem školy je sehnat pro tento záměr finanční prostředky.

Pedagogický sbor

Daniela Mikešová

V mém životě hrají velkou roli rodina, sny, svoboda a setkání. Vždy mě inspirovali zajímaví lidé. Učili mě posouvat se dál. Díky nim jsem

v sobě rozvíjela talent k malování, které mě provází již od dětství. Kloubím jej s láskou k přírodě a cestováním. Během dálkového studia speciální pedagogiky jsem pracovala jako vychovatelka dětí se zbytky zraku v Praze na Jánském vršku. Po svatbě jsme se s manželem přestěhovali do severních Čech. Po narození prvního syna jsme se usadili v rodné Úpici, kde jsem učila téměř dvacet let na zdejší základní škole a chvíli zároveň i výtvarný obor v místní ZUŠ. Setkání s paní ředitelkou Karolínou Gottsteinovou bylo pro mě velkou motivací, jak lze jinak uchopit vzdělávání dětí, a po výletě do Adršpachu, který je pro mě od mala, kdy jsem se tu na Bišku učila s kamarády lézt, srdeční záležitost, jsem neváhala a přijala místo ve zdejší školičce.

Kristýna Martinovská

Jsem nadšená cestovatelka do dalekých zemí Asie a Jižní Ameriky, milovnice asijské kuchyně, kvalitní kávy a tlustých „bichlí“. Moje životní

cesta mě zavedla z rodného Olomouce do Zlína, Kroměříže, Semil, Prahy, přes Worthing do finského Kuopio. Až jsem nakonec zakotvila tady u Adršpachu. Má vzdělávací cesta byla také velmi pestrá: Univerzita Palackého, Centrum of English Studies ve Worthingu, Akademie múzických umění i Savonia-ammattikorkeakoulu. Miluji výzvy. Nesnáším nudu. Jakmile se pro něco nadchnu, zakousnu se a už se toho nepustím.

Kristýna Šretrová

Pocházím z Malých Svatonic, rodiště Karla Čapka. Mám vystudovanou střední a vysokou pedagogickou školu se zaměřením na sport.

S Adršpachem jsem spojena od dětství díky tatínkovi, který nám vštěpoval lásku k výtvarnému umění, přírodě, skalám, běžecému lyžování.

vání a lezení. Často jsme s ním jezdili, zprvu jako pozorovatelé a později už jako partáci na běžkách i na laně.

Maminka mi zase dala základ k péči a rozvíjení druhých. Byla 30 let ředitelkou mateřské školy. Tak vzniklo takové pěkné „spojení“. Přes lezení s rodinou, partou i prací lezeckého průvodce pro cestovní kancelář jsem zde nakonec zakotvila díky lásce a přijala nabídku rozjet společně zdejší školu.

Je tomu devět let, co jsme do toho s Karolínou Gottsteinovou „práskly“, a první roky byly to nejlepší, co jsem ve své pedagogické kariéře zažila. Děti jsou stálou inspirací a permanentními školiteli. Každý den něčím překvapí a díky tomu mě nutí se dál rozvíjet a snažit se jim předávat morální hodnoty a rozšiřovat jejich obzory. Před rokem jsme založili sportovní klub SKI Adršpach, do kterého dochází hlavně děti z naší školy. Je to s nimi velká jízda, kterou si společně užíváme na trénincích, závodech i soustředěních. Věřím, že nám nadšení pro práci ve zdejší školičce i v klubu vydrží.

Daniela Botková

Ve zdejší školičce pracuji na pozici asistentky pedagoga. Pocházím z Moravy a před 8 lety jsem do Ádru přišla především za leze-

ním a krásami pískovcových skal. Vystudovala jsem na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého obor Pedagogika volného času. V letech předcházejících jsem se věnovala především studiu cizích jazyků. Jsem proto velmi ráda, že mohu své schopnosti a dovednosti využívat právě při práci v této škole, která staví na principech a přístupu k dětem, které jsou mi blízké.

Markéta Hanušová

Jsem maminkou dvou dětí. Díky nim jsem si uvědomila, že práce s dětmi mě velmi naplňuje. A tak když jsem zahlédla pracovní nabídku do ZŠ Adršpach, neváhala jsem ani minutu.

Začala jsem na pozici asistenta pedagoga a nyní jsem jako zástup za mateřskou dovolenou v naší krásné školce. V Adršpachu jsem pět let a stále jsem si jistá, že to bylo to nejlepší rozhodnutí. Děti jsou naše budoucnost a je mi ctí, že mohu být součástí jejich vývoje a vzdělávání.

Lenka Šretrová

S přítelem Petrem a dvanactiletým synem Adamem žiji v Adršpachu patnáct let a téměř 10 let zde pracuji jako učitelka v mateřské škole. S rodi-

či jsme jezdili do Adršpachu odedávna, když jsme tu trávili krásné dny ve skalách při leze-

ní. A díky úžasným rodičům je celý můj život spjatý s přírodou, sportem a dětmi.

A to jsou důvody, proč je mi v Adršpachu tak dobře.

Před nástupem do mateřské školy jsem byla aktivní v mateřském centru Ádráček, kde jsme organizovaly aktivity pro malinké děti. Společně s dvěma kamarádkami jsme zorganizovaly sedm letních příměstských táborů v Adršpachu.

Nyní je mojí životní náplní mateřská škola Adršpach, kde se snažím naplňovat naši vizi, tedy aby děti chodily do školky rády, hodně toho zažily a naučily se všechno důležité pro život. Mým hnacím motorem je sport, který je vášní celé naší rodiny.

Karolína Gottsteinová

Že chci pracovat s dětmi, jsem věděla již na základní škole. Cesta k mé vysněné práci však byla klikatá. Nebylo mi doporučeno jít na „pedák“.

Proč? Dodnes neznám odpověď. Snad byl na vině můj táta, který podepsal Chartu. Vystu-

dovala jsem s nemalým úsilím strojní průmyslovku, byť jsem technický antitalent. Snad proto jsem si dodělala ekonomické vzdělání, abych nemusela jít dělat do strojírenského průmyslu.

Velmi brzy jsem založila rodinu a postupně, ve velmi krátké době, se mi narodily tři dcery, kterým jsem věnovala veškerý čas.

K vysněnému povolání mi pomohla kamarádka, která řídila speciální školu v Úpici. Nabídla mi práci asistentky, později pak třídní učitelky. A já tak opět našla smysl svého profesního vývoje. Dálkově jsem vystudovala vysokou školu pedagogickou v Ústí nad Labem a následně pak speciální pedagogiku v Hradci Králové. Během studií se mi narodila čtvrtá dcera. Když byla v předškolním věku, dozvěděla jsem se o možnosti vybudovat školu na zelené louce. Za veliké podpory celé mé rodiny jsem do výzvy šla.

Při budování školy jsem měla velké štěstí na kolegyně a podporu obce. S Kristýnou Šretrovou jsme začaly se školou od nuly. O naši školu začal být zájem a museli jsme navýšit kapacitu z původních 25 na dnešních 40 žáků, což bylo možné jen díky velkému nasazení všech pracovníků školy a školky.

V Adršpachu působíte deset let, to už je čas na bilanci. S jakými představami jste nastupovala a nakolik se naplnily?

Nastupovala jsem před deseti lety s vizí založit takovou školu, kde bude nejen radost učit, ale hlavně vytvořit takové prostředí, kam se budou děti rády chodit učit. Myslím, že se to z velké části daří. Vyrostla nám tu malá škola rodinného charakteru s alternativními prvky výuky.

V jakém stavu byla školka/školka tehdy a v jakém je dnes?

Před deseti lety jsem nastupovala s tím, že se otevře škola, která byla čerstvě po rekonstrukci a bylo třeba ji „nastartovat“. Jaké však bylo překvapení, když jsem zjistila, že krásná budova je připravena, ale chybí žáci. Takže i když jsem se snažila v rok nástupu školu otevřít, nepodařilo se mi to. Rok jsem působila jako učitelka mateřské školy. Což se později ukázalo jako velmi pozitivní, jelikož jsem jako učitel prvního stupně bez zkušeností s předškolním vzděláváním mohla hlouběji proniknout do problematiky v této vzdělávací oblasti, a být pak kolegyním ze školky více nápomocná.

Ve školce za mého působení se prodloužila provozní doba, vznikla nádherná přírodní zahrada, nová moderní kuchyně s jídelnou a další prostorná třída v druhém patře, která v současnosti slouží pro vzdělávání předškoláků. To vše mohlo vzniknout díky velké podpoře obce. Když jsem do školy nastupovala, byla budova nově zrekonstruovaná, ale chyběl nábytek a veškeré školní vybavení.

Během mého působení vznikla nádherná prostorná třída, která slouží nejen k standardní, ale i projektové výuce, jelikož její součástí je i kuchyně a keramická pec.

Co se vám na práci v Adršpachu líbí?

Jednoznačně úžasná příroda, která je přirozenou součástí výuky, a také mnoho milých lidí, které nám pomáhají a váží si toho, co je zdejšími dětem poskytováno. A samozřejmě velká podpora obce, bez níž by naše škola rozhodně nemohla tak dobře fungovat.

Deset let v malotřídce

Rozhovor s ředitelkou školy a školky Karolínou Gottsteinovou

Co vám tady chybí?

Co se materiálních věcí týče, chybí nám venkovní učebna a sportovní areál poblíž školy.

Nelituje své rozhodnutí vést malotřídku v zapadlé vesnici?

I když pozice ředitelky školy není vždy procházka růžovou zahradou, tak nebyl den, kdy bych svého rozhodnutí litovala. Vlastně se dá říci, že se mi splnil sen. Už od útlého dětství jsem chtěla být venkovskou učitelkou. Milovala jsem film „Krakonoš a lyžníci“, kde učitele ztvárnil Ondřej Havelka. Vždy jsem si říkala, že do takové školy chci chodit a později v takové škole učit. Velkou roli v rozhodování, zda jít do výzvy a založit školu na „zelené louce“, sehrálo i to, že čtvrtá dcera byla v předškolním věku, a já si přála, aby svůj školní začátek měla v malé škole.

Máte vizi, jak by měl vypadat školáček, který opouští adršpašskou malotřídku?

Měl by umět samostatně myslet, pracovat s informacemi a smysluplně pracovat s moderními technologiemi. Také by se měly na základě získaných informací správně rozhodovat a dokázat nabyté dovednosti efektivně využít v dalším vzdělávacím procesu.

Jak jsme na tom s úspěšností žáků při postupu na vyšší stupeň ve srovnání s jinými školami?

Ještě v loňském školním roce (2021/22) jsme měli 100% úspěšnost v přijímacích řízení na osmiletá gymnázia. V letošním roce jsme tak úspěšní nebyli. Nemyslím si, že by v tomto případě byla na vině škola, ale zahrálo zde více faktorů. Snažíme se o monitorování průběhu vzdělávání žáků, kteří odešli z naší školy, a domnívám se, že si naši svěřenci vedou ve většině případů dobře. V letošním roce naše první vlašťovky opouštěly základní školu a co vím, všechny prošly bez problémů přijímacím řízením a studují na středních školách. Máme z toho velkou radost, protože v letošním roce rozhodně nebylo snadné dostat se na střední školy, jak víme z mnoha zpráv.

Občas slyšíme návrhy, zda by nebylo možné vařit dětem jinak. Jak se vlastně vaří?

Ano, tyhle podněty od rodičů slyším a neberu je na lehkou váhu. A i v tomto případě platí, že vždy je co zlepšovat. Na druhou stranu paní kuchařka, jak konstatovala i školní inspekce, vaří z čerstvých surovin, nevyužívá polotovárů. Potraviny si obstarává sama. Současně musíme plnit takzvaný spotřební koš, který stanovuje, jaké výživové požadavky mají splňovat jídla podávaná ve školní jídelně. I tento ukazatel je podle hygienických kontrol i inspekce v naprostém pořádku.

Když jsme měli v březnu hloubkovou in-

spekční kontrolu, zajímalo mě, jakou školu by nám z hlediska stravování doporučili pro inspiraci. Jejich odpověď byla, že úroveň našeho stravování může být příkladem pro ostatní. To nás potěšilo.

V každé škole to mezi dětmi občas jiskří, jak jste připravené na problematické chování?

Ano, jiskří, a to v dobrém i ve zlém. Občas se stane, že nevyřízené konflikty z mimoškolních aktivit doputují i k nám do školy. To pak domlouváme, povídáme si, řešíme.

Žáky vedeme k respektu. Netvrdíme, že jsme sluníčková škola, kde se všichni bezpodmínečně milují, ale snažíme se vstřípit žákům jasné heslo: Nechovej se tak, jak nechceš, aby se někdo choval k tobě. Jelikož jsme malinká škola a nemáme v personálu vystudovaného preventistu, obracíme se již několik let ke společnosti Společně k bezpečí. Preventistka Martina vždy dle zakázky naší školy ušije program na míru. Programy probíhají několikrát za rok a je z nich vyhotovena závěrečná zpráva.

Pokud nastane problém hlubšího charakteru, obracím se pro radu k vyskolenému metodikovi prevence a k psychologovi. Vždy se snažím na problém nahlížet z více úhlů. Ohlasy na příjemné klima školy máme z vícero nezávislých stran.

Máte ještě nějaké cíle a představy, kam posunout školu, resp. školku?

Ano, ráda bych více využívala venkovních prostor školy vybudováním venkovní učebny. Ve školce se otevírá možnost v přízemí zrekonstruovat kuchyňku pro děti a vybudovat multikulturní prostor. Pak také od příštího školního roku zcela ustoupíme od klasického známkování v prvním a druhém ročníku a ponecháme pouze slovní hodnocení, které je již od začátku fungování adršpašské školy nedílnou součástí hodnocení. Znamka jako taková nemá u malých žáčků vypovídající hodnotu. Díky tomuto systému hodnocení se rodiče hlouběji seznámí nejen s úspěchy svých dětí, ale konkrétně i s tím, na čem je třeba zapracovat, co jejich dítěti tak úplně nejde. Také bych se v budoucnu ráda zaměřila na volnočasové aktivity v naší škole.

Inspekce ve škole

Jak se pozná kvalitní škola? Podle toho, kolik dětí se dostane na vyšší stupeň? Nebo podle toho, že tam děti chodí rády? Při hodnocení školní výuky se můžeme odvolávat na osobní zkušenosti, ale obec jako zřizovatel by se měla opírat pokud možno o objektivní hodnocení. To přináší inspekční zpráva. V průměru jednou za pět až sedm let se koná hloubková školní inspekce, jejímž cílem je zjistit úroveň dané školy. Letos se královéhradecký inspektorát České školní inspekce zaměřil na naši školu. V průběhu šetření, které probíhalo 22. – 24. března 2023, se čtyři odborně školení pracovníci zaměřili na výukový proces, podmínky vzdělávání a život v naší škole. V následujícím přinášíme podstatný výťah z hodnocení školy a výukového procesu. Domnívám se, že je to pro naši školu ohromný úspěch a současně důkaz, že adršpašská malotřídka i školka jsou instituce, které nám mohou i mnohem větší obce nebo města závidět. **td**

Podle inspekce se ředitelka školy „daří dlouhodobé cíle v materiální oblasti naplňovat v zájmu vzdělávání dětí a žáků. Ředitelka školy za velmi vstřícné finanční podpory zřizovatele a mimorozpočtových zdrojů zajistila vynikající prostorové a materiální podmínky pro předškolní i základní vzdělávání“, v případě výskytu rizikových jevů ředitelka školy „přijímá okamžitá potřebná opatření. Vnitřní informační systém je funkční, zajišťuje zpětnou vazbu jak vedení, tak i zákonným zástupcům dětí a žáků“, „organizace základního vzdělávání je vhodně uzpůsobena podmínkám školy“, „hospitace v ZŠ byly realizovány u všech vyučujících, a to v předmětech naukových i výchovných. Všechny učitelky se na výuku kvalitně připravovaly“, „osobnost žáka byla rozvíjena individuálním přístupem, samostatnou nebo skupinovou prací, ale i frontálními postupy“, „žákům se speciálními vzdělávacími potřebami byly zadávány úkoly přiměřené jejich schopnostem, individuální přístup byl uskutečňován ve spolupráci s asistentkou pedagoga. Žáci v průběhu výuky reagovali spontánně, občas panovala rušná pracovní atmosféra. S důvěrou se obraceli na učitelky, které jim věnovaly nadstandardní pozornost a potřebnou pomoc.“

„Dosahované výsledky dětí v MŠ byly na očekávané úrovni. Děti si aktivně volily nabízené činnosti, dokázaly volit společné postupy. Využívaly svých zkušeností a znalostí, činnosti uměly zakončit. Zvládaly základní manipulační, pohybové a hudební dovednosti, uměly organizovat hru, domluvit se na společném řešení. Nejmladší děti bez obtíží zvládaly odloučení od rodičů, zapojovaly se do nabízených vzdělávacích činností. Většina nejstarších dětí měla správný úchop psacího náčiní a dokázaly se podepsat. Předškolní děti byly samostatné při stravování, hygieně a oblékání. Chovaly se k sobě přátelsky, ohleduplně a respektovaly nastavená společná pravidla soužití. Při komunikaci s dospělými jednaly zdvořile, uměly pozdravit, požádat a poděkovat. Během všech aktivit se děti velmi dobře orientovaly v prostorách školy a v jejím okolí, měly časovou i organizační představu o všech činnostech. Výsledky vzdělávání MŠ prezentuje ve svých společných prostorách, při vystoupeních a různých akcích školy. Zákonní zástupci jsou o výsledcích vzdělávání rovněž průběžně informováni při pravidelném osobním kontaktu s vyučujícími i v rámci aktivit, které MŠ pro děti a jejich rodiče pořádá.“ „Škola průběžně sleduje žáky ohrožené školním neúspěchem a v rámci školy stanovila plán

pedagogické podpory prvního stupně. Školní preventivní strategie se zaměřuje zejména na vytváření příznivého sociálního klimatu, reflektuje potřeby a specifika žáků. Reaguje na podněty ze strany učitelů, žáků i zákonných zástupců. V případě výskytu počátečních stádií rizikového chování žáků je postupováno podle stanovených pravidel. Malé kolektivy tříd a komunitní charakter školy umožňují sociálně patologické jevy zachytit již v zárodku.

Problematika prevence sociálně patologických jevů se prolíná do vzdělávacího obsahu téměř všech předmětů. Účast žáků v nabízených činnostech zájmového vzdělávání měla pozitivní vliv i na předcházení výskytu sociálně rizikových jevů.“

Po zevrubném popisu průběhu inspekce zpráva obsahuje závěrečné shrnutí, které rozděluje zjištěné výsledky šetření na silné stránky, tedy něco, na co můžeme být pyšní, a slabé stránky, resp. příležitosti ke zlepšení, které dávají zpětnou vazbu pro vedení školy, a také ukazují, na čem by se mělo vedení školy a její zřizovatel zaměřit.

Co patří mezi silné stránky?

1. Mateřská škola disponuje pro vzdělávání dětí vynikajícími prostorovými a materiálními podmínkami, které ředitelka školy v součinnosti se zřizovatelem stále zkvalitňuje a učitelky je dotvářejí různorodými pracemi dětí.
2. Učitelky mateřské školy účelně využívají pestré možnosti místního prostředí, promyšleně naplňují cíle v oblasti environmentálního vzdělávání a podporují u dětí pocit sounáležitosti s místem, kde žijí.
3. Vyučující mateřské školy aktivně uplatňují svoje znalosti cizího jazyka, při vzdělávání dětí využívají vhodné pedagogické přístupy a přispívají k plynulé návaznosti výuky ve vyšším stupni vzdělávání.
4. Učitelky mateřské školy systematicky podporují celkové výsledky vzdělávání, pravidelně s nejstaršími dětmi realizují stimulační program a všem dětem nabízejí individuální logopedickou preventivní péči.
5. Účelné využití informačních a komunikačních technologií a kvalitní práce se zdroji informací přispívají ke zkvalitňování základního vzdělávání.
6. Pedagogičtí pracovníci svým přístupem posilují u žáků jejich sebevědomí a přesvědčení o možnostech dosáhnout kvalitních vzdělávacích výsledků v základním i zájmovém

vzdělávání, přispívají tím k rozvoji jejich osobnostního vývoje.

A v čem se můžeme a budeme zlepšovat?

1. Ředitelka školy neuplatňuje kontrolní mechanismy s potřebnou účinností, což se projevuje např. v absenci klasifikace z výchovných předmětů v žákovských knížkách či v překročení nejvyššího povoleného počtu účastníků v některých součástech školy nebo v absenci některých povinných údajů v dokumentaci školy.
2. Vyučující mateřské školy při plánování a realizaci vzdělávací nabídky systematicky nevyužívají zjištěné získané pedagogickou diagnostikou, jen zřídka výuku individualizují s ohledem na vzdělávací potřeby jednotlivých dětí.
3. Rozvrhy hodin všech tříd obsahují v hojné míře dvou i tří hodinové vyučovací bloky jednoho předmětu. Při takto realizované výuce žáci ztrácejí pozornost a projevuje se u nich únava.

Z výše uvedeného pak vyplývají následující doporučení pro zlepšení činnosti školy

1. V mateřské škole systematicky využívat zjištěné získané pedagogickou diagnostikou, výuku individualizovat s ohledem na vzdělávací potřeby jednotlivých dětí; více pozornosti zaměřovat zejména na děti s odkladem povinné školní docházky a odlišným mateřským jazykem.
2. Zajistit pro vázanost vzdělávacích činností v mateřské škole pružnější organizaci stravování dětí. Uplatňovat při vzdělávání v mateřské škole formativní hodnocení, sebehodnocení a vzájemné hodnocení dětí.
3. Zařazovat do vzdělávání v mateřské škole digitální a technické pomůcky pro rozvoj počítačové a informační gramotnosti, technických a dalších dovedností dětí.
4. Upravit rozvrh hodin žáků tak, aby se v nižší míře vyskytovaly vícehodinové bloky jednoho předmětu.
5. Důsledně kontrolovat vyučovací proces pedagogů tak, aby příprava a realizace výuky byly efektivní vzhledem ke vzdělávání žáků.
6. Zajistit objektivitu klasifikace nezávislým externím hodnocením.

P.S. V pětidenní lhůtě, kterou dala inspekce vedení školy k dispozici na nápravu zjištěných nedostatků, byla přijata nezbytná nápravná opatření a všechny podněty byly vyřešeny.

td

Školní rok v malotřídní škole

Je konec srpna. Předě mnou sedí opálené, usměvavé kolegyně. Popijíme kávu a štěbetáme. Prostě prázdninová pohoda. Poklepujeme popiskou.

„Ráda bych zahájila naši první poradou v letošním školním roce. Na programu: kontrola počtu pracovních sešitů, učebnic, žákovských knížek a sešitů. Začátek školního roku – slavnostní přivítání prvňáčků, plánované akce v prvním pololetí školního roku, rozvrh hodin, plánovaná školení v novém školním roce...“ Vše bod po bodu probíráme, diskutujeme. „A na závěr mám jeden návrh,“ vypadne ze mě. Kolegynkám se maličko zdvihne obočí. „Co kdybychom s dětmi první týden vymalovaly chodbu?“ „To je velmi dobrý nápad!“ zhodnotí nadšeně. „Ale chtělo by připravit podklad. Hory, louky, nebe, řeky a tak,“ povídám opatrně. „Dobře, a kdy to chceš realizovat?“ ptá se Kristy. „No zítra dovezu barvu, štětku, válečky a můžeme začít.“ „Počkej, to nedáme! Celou chodbu, do toho ty všechny přípravy, ty ses zbláznila.“ „Bude to skvělé překvapení. Myslím, že to vypadá na parádní začátek letošního školního roku.“ Nepřipouštím diskusi.

Novinka měla veliký úspěch. Děckám zářila očička a s vervou se pustily do práce. Výsledek? Famózní a navíc velká úspora pro školu.

A tak započal kolotoč. Kromě klasické výuky i plánování projektů a školních akcí.

Jak se plánuje takový projekt?

To se seje učitelský sbor a přemýšlí: „Bude svatého Václava. Jaké aktivity připravíme, aby děcka věděla, proč jsou doma? Že státní svátek nejsou prázdniny?“ rozmýšlím. „Rozdělíme je do skupinek a každá si připraví aktivitu, budou se točit po 45 minutách,“ navrhuje Daniela. „Dobře a já udělám úvod pro všechny,“ uzavírám poradou.

A tak se vyhledávalo, stříhalo, vyráběly se pracovní listy, připravoval materiál, studovaly zajímavosti.

Den před svátkem vypuká plánovaný projekt. Děti ve skupinkách různého věku se po úvodu rozprchávají do tříd a ve škole to

celé dopoledne hučí jako v úlu. Na závěr se opět scházíme ke zhodnocení projektu. Zopakujeme si, co všechno jsme se dozvěděli o životě sv. Václava a proč je to pro nás tak důležitá postava v dějinách Čech. Výstupy z projektu rozvěšujeme po chodbách a třídách. „To je moc prima, když se neučíme,“ poznamenává ušatý Honzík z třetí třídy. A já si spokojeně pomyslím, že projekt splnil naše očekávání a náročná příprava se vyplatila.

Projekty připravujeme každý měsíc. Stále se něco děje. A mimo projekty chystáme společné akce pro rodiče s dětmi, třeba sváteční pochod do skal na sv. Martina, rozsvěcení vánočního stromku, vánoční tvoření, vánoční vystoupení pro veřejnost.

Chtěli byste vědět, jak se připravuje vánoční vystoupení?

To se při první zářijové poradě rozhodujeme, co s dětmi připravíme, s čím pře-

kvapíme a rozpláceme maminky, babičky a tetičky. Tatínkové většinou pouze statečně pomrkávají a posmrkávají.

„Holky, co kdybychom besídku letos usku-tečnily v kostele v Horním? Už delší dobu si s tou myšlenkou pohrávám. Navázaly by-chom tak na zdařilé vystoupení ve zdoňov-ském kostele,“ přemítám nahlas. „No, to je další výzva. A co plánuješ? S čím vystou-píme,“ svítí Kristýně oči. „Co kdybychom oprášily Hru o hvězdě?,“ navrhuju. Všichni přikyvuji a usmívají se. A tak se začaly velké přípravy. Vymyslet a vyrobit kostýmy a kulisy, oprášit scénář, vybrat koledy, roz-dat role a pak cvičit a cvičit a cvičit...

Výsledek byl naprosto skvělý, snad žádné oko nezůstalo suché a my jsme byly na naše žáčky a dětičky z mateřinky nesmírně pyš-né, jak úžasně to zvládli.

Prosinec je pro náš školní kolektiv velmi ná-ročný. Mimo vystoupení pro veřejnost po-řádáme vánoční tvoření pro rodiče s dětmi, malé vystoupení pro seniory a zpíváme ko-ledy při rozsvěcení vánočního stromku prv-ní adventní neděli.

Po zasloužilém vánočním odpočinku pra-videlně jezdíme nabraná kila shazovat do hor na týdenní lyžařský pobyt. Letos jsme již potřetí využili pohostinnost chaty Šajta-va v Orlických horách. Předsevzetí darovat kopcům naše povánoční kila se nevydařilo, poněvadž paní domácí je výborná kuchař-ka a prosba o malou porci nebyla v žádném případě vyslyšena.

Co se vlastně na těch horách děje?

„Užijte si pobyt!“ mávají u autobusu roz-verně rodiče s představou, co všechno pod-niknou, když jejich robátko na pár dnů opouští hnízdečko. A my si opravdu užívá-me! Mimo celodenního pobytu na horském vzduchu se v chatě při volných chvílkách věnujeme učení. Večery jsou fajn, zpívá-me si, povídáme, hrajeme hry a pak děti ne a ne usnout. Problémy se spaním se zlepšují

s přibývajícími dny, když už je na všech pa-trná únava. Pak občas musíme někoho utě-šit, pohladit nebo pomazlit, jelikož mu ve-čer dojde, že má někde maminku a tatínka. Ale ráno jde vše opět s úsměvem. A tak se vracíme všichni unavení, plní nových zážit-ků a více zocelení.

Po prvním pololetí nabírá školní rok rake-tovou rychlost. Než se nadechneme, máme tu masopustní řádění, Velikonoce, čaroděj-nice, svátek maminek, Festival Múz, běh pod Křížovým vrchem, Zahradní slavnost a je tu konec.

Také jsme si zamilovali dětskou produkci v trutnovském Uffu, takže třikrát za pololetí jezdíme, ve většině případů, na velmi kvalit-ní divadelní představení.

Nedávno jsem si před kamarádem po-vzdychla: „Hele, já jsem tak unavená.“ „Pro-sím tě, máš červen a to už se přeci neučí a jenom se jezdí na výlety, takže poho-da, ne?“ odpověděl s úsměvem. „No, když zvažíš čas ve veřejné dopravě, kdy děcka usměrňuješ, aby nerušily spolucestující, bě-háš kolem blinkajících a po celou akci jsi jak na trní, stále počítáš a stále se nemůžeš dopočítat. Když ti pak vyjde o jednoho víc, řekneš si, že je to dobrý, protože jsou mi-nimálně všichni. Jednou se nám stalo, že se k nám přidal žaček z jiné školy, ale náš vy-cvičený ostříží zrak ho odhalil včas a nedo-volil přeběhlíkovi začlenit se do naší party. Brečící dezertér byl předán do své původní skupiny, kde se učitelka snad postě nemohla dopočítat svých svěřenců. A pak cesta zpět, s podobným scénářem, jako když jsme jeli tam. Ale víš co, kdyby ses lépe učil, mohl by sis užívat ve školství a mít prázdniny,“ od-pověděla jsem Tomášovi, který byl premi-anem třídy na střední.

Ten školní rok běží tímto tempem neuvě-řitelně rychle. Už máme za dveřmi konec školního roku a my jsme již v myšlenkách v tom dalším. Jaké bude vánoční vystoupe-ní? Škola bude slavit desetiletý návrat k vý-

uce. Co s tím? A jak ještě zpestřit klasickou výuku?

Je to dobře, že díky adršpašským dětem léta pádí?

Ano, stále nám to stojí za to.

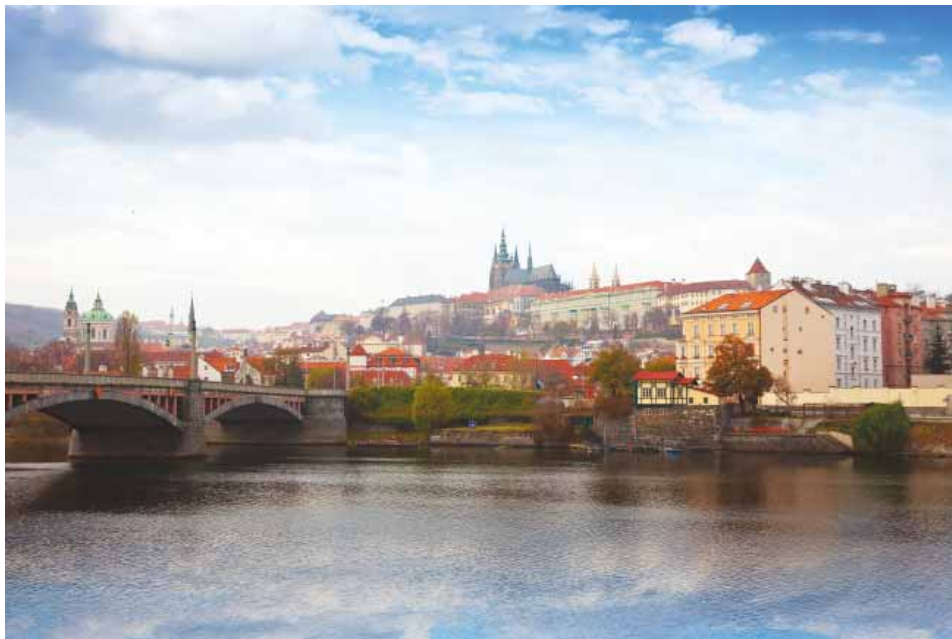
Karolína Gottsteinová

Rok ve školce – fotoreportáž

Výlet do Prahy

„Letos pojedeme na výlet společně. Celá škola. Co Praha?“ zaznělo na dubnovém poradě. Co by tak asi na takovém jednodenním výletu do naší matičky měst nemělo chybět? V každém případě Karlův most, Pražský hrad, Staroměstské náměstí a jako bonus muzeum Karla Zemana s jeho úžasnými animacemi, kterým jsme letos věnovali poměrně dost času, a po procházce Starým městem jsme navštívili také Náprstkovo muzeum.

A jak výlet do Prahy viděly samy děti?

Čertovka je řeka v Praze. Nahrávali tam „Chobotničky z druhého patra“. Mně se ta pohádka líbí, a tak se mi ani nechtělo věřit, že opravdu stojím nad Čertovkou. Voda byla celkem špinavá. Plaval v ní pytlík od bonbónů. Vypadalo to tam stejně jako v té pohádce. Měla jsem chuť tam skočit. Když se podívám do vody, úplně si představuju, že tam plave Zelená a Modrej. Pak už jsme museli odcházet. Vůbec se mně nechtělo, ale šla jsem.

(Evelyn Brandová)

Jezdění do hlubin v metru bylo strašidelné. Měl jsem pocit, jako kdybych jel do nekonečného bludiště. Bylo tam moc lidí.

(Prokop Nyklíček)

Líbilo se mi Muzeum Karla Zemana, protože bylo hodně interaktivní a zábavné. Náprstkovo muzeum se mi líbilo, protože bylo zajímavé. A také se mi líbily předměty, které nám tam dala paní, abychom si je prohlédli. A také, jak jsme jeli tramvají a metrem.

(Pavla Hlavová)

Zaujalo mě metro, protože mě baví jezdit metrem. A taky mě zaujalo Muzeum Karla Zemana, protože tam jsme hráli o poklad. Také se mi líbila výměna hradních strážců. To bylo dobré.

(Adi Krecbachová)

Zaujal mě Angličan, kterého jsem se zeptal, jaký fotbalový klub má nejradši. Říkal, že Manchester City FC a hráče Erlinga Haalanda. Pán s polskou vlajkou v ruce měl nejradši fotbalový klub FC Barcelona a nejoblíbenějšího hráče Roberta Lewandowského.

(Bobeš Jarý)

Mně se v Praze líbilo Muzeum Karla Zemana. Líbil se mě tam létající stroj a také nahrávací studio.

(Marek Futera)

V ulicích bylo hodně fanoušků, takže jsme nemohli moc projít, ale nakonec jsme to zvládli. Také jsme šli po kraji Karlova mostu. U Náprstkova muzea jsme si mohli něco koupit. Já jsem si koupila limonádu s ledem.

(Viky Martinovská)

Moc jsem si to užila. Pro mě bylo srandovní, jak tam na ulici zpívali a jak měli nabarvené vlasy. Jeden pán měl nabarvené vousy a obočí. Viděli jsme, jak se střídají vojáci. Muselo být těžké to nacvičit. Ty pušky se mi moc líbily.

(Denisa Burešová)

Co je u vás nového?

„Haló, haló...“

„Tady školička Adršpach. Kdo volá?“

„Tady Úřad pro správu činnosti v katastru aktivit. Máme u nás anonymní hlášení, že se ve vaší školičce nic neděje. Můžete nám podat vysvětlení?“

„A jaké období máte na mysli? Měli jsme tu totiž jarní prázdniny a týden před nimi jsme s dětmi odjeli na týdenní pobyt do Orlických hor.“

„No to je výborné! Týden prázdnin vám nestačí? Ještě si to rekreování musíte prodloužit?“

„Tak to pozor! My jsme se nerekreovali. Děti absolvovaly průpravu jízdy na běžkách se spoustou soutěží a aktivit.“

„Jo, jo, jo, ale co učení? Nemají se snad děti ve škole učit?“

„Ale to se přeci nevylučuje. My jsme se každý den také učili.“

„Dobře, dobře. Ale co leden a polovina února? Aha!“

„Sice to nebylo ve školní den, ale měli jsme tu masopustní průvod s divadýlkem.“

„No vida! Začíná to být zajímavé.“

„Také k nám každý měsíc jezdí dvě odbornice s projektem Voda v krajině a dělají s dětmi různé pokusy, chodí s nimi na pozorování ven...“

„Tak to vypadá, že by to mohlo stačit.“

„No a protože se víc než polovina odcházejících dětí hlásí ke zkouškám na gymnázium, věnujeme se s nimi pravidelně přípravě ke zkouškám. Také jsme všichni byli na představení Čert a Káča v UFFU. Jezdíme tam moc rádi. Představení zapadají do výuky a děti se tam chovají přímo ukázkově.“

„Prosím vás, to je na necelé tři měsíce až dost. Já už se v těch lidech vůbec nevyznám. Ať se něco děje nebo neděje, vždycky si něco najdou.“

Za kolektiv ZŠ a MŠ
Daniela Mikešová

Raketa dětem

NA STOPĚ

ZKUS UHODNOUT, KTERÁ TVRZENÍ O PSECH A KOČKÁCH JSOU PRAVDIVÁ A KTERÁ NE.

START

1. Psi mají svou hvězdu a tři různá souhvězdí.

ANO NE

Tudy, cesta nevede.

Je to přesně naopak. Kočky umí okolo sta různých zvuků. Hlavně aby se dorozuměly s člověkem. Psi jich umí jen deset.

3. Psi a kočky se potí v podpaždí jako lidé.

ANO NE

Kočky byly ve starověkém Egyptě posvátné. Oholeným obočím Egypťané vyjadřovali truchlení a smutek po smrti svého mazlíčka.

5. V Pompejích byla nalezena staro-dávná mozaika s nápisem – Pozor pes!

ANO NE

2. Psi umí vyloudit mnohem víc zvuků než kočky.

ANO NE

Kočka se protáhne všude, kam se vejdou její fousky. Sahají až do šíře jejího těla. Má je po stranách, na bradě i obočí. Otvor si jimi přeměří.

6. Kočka proleze každou dírou, kam se jí vejde hlava.

ANO NE

4. Staří Egypťané si kvůli kočkám holili obočí.

ANO NE

Pes na ní vypadá docela strašidelně a dole je latinsky napsáno Cave Canem.

7. Psům i kočkám by se měly pravidelně čistit zuby.

ANO NE

CÍL

PSĚJKONAĚ USLVERŽOEŠLKÁ KMOŽSUT.

ČAESRMSXTUVEĚ UBLZOŽVOELNQÁ MAYLŠ.

Dárky rozbališ vyškrtáním každého druhého písmene v balíčku.

Náš kamarád a majitel nakladatelství Labyrint Joachim Dvořák, který má chalupu v nedaleké Bučnici, vydává od roku 2014 nádherný časopis pro děti Raketa, který vedou Radana Litošová a Johana Švejdíková. Raketa vychází čtyřikrát ročně, neobsahuje žádné reklamy a každé číslo je tematicky zaměřené. Děkujeme za poskytnutí úkolů pro děti. Více na www.raketa-casopis.cz

Kmotra liška ze Šprincáku

Paní Ottilii Šprincovou zná v Adršpachu každý. Skoro den co den se v sedm ráno vydává s kárkou na nákup. Někteří místní dokonce tvrdí, že se podle ní dají řídit hodinky. Patří mezi nejstarší obyvatele naší obce a kdo se s ní zastaví na kus řeči, musí konstatovat, že její optimismus je nakažlivý.

Paní Ottilko, jak jste se do Adršpachu dostala?

Do Adršpachu jsem přišla s manželem Jirkou v roce 1969 a byla jsem moc ráda, protože jsme tady konečně mohli bydlet spolu sami, bez rodičů.

Jaký jste měla život?

Pěkný. Narodila jsem se v Žamberku a nejvíce času jsem strávila u babičky, která mě vychovávala. Vychodila jsem osmiletku a pak už jsem se jen stěhovala a pracovala.

Na jakou práci vzpomínáte nejradši?

Na práci s kravičkama. Když jsem byla mladá, byla jsem takový hubený tintítko, ale zastala jsem hodně práce. Jednu dobu jsem se starala i o dvacet zvířátek najednou a vedoucí mě vždycky chválil, že krávy byly čisté. A já si kravičkama ráda povídala.

Dneska na statku dělají i vaši dva synové, Pepa a Jirka, a hlavně o Pepovi se ví, že má zvířata rád a dokáže si poradit při komplikovaném telení.

Mám radost, že Pepa je v tomhle po mě. Ale ostatní děti jsou taky moc fajn, Láďa, Janička, Honza i Jirka. Já jsem telení neměla ráda, vždycky jsem u toho brečela, protože jsem věděla, že to kravičky moc bolí.

Co vaše zdraví? Lítáte po venku jako čamrda, slyšíte, i když šeptám, člověk by vám ani nehádal, že vám letos bude osmdesát čtyři let...

Mám cukrovku, ale celý život se bojím dokto-

rů, tak se jim spíš vyhýbám. Když vidím injekci, tak bych nejradši utekla. Jinak každý den něco dělám kolem baráku, dojdou nakoupit, vařím, prostě žiju, jak to jde. Občas se něco přihodí, třeba když jsem sletěla z půdy a dopadla do kbelíku, tak jsem si zlomila stýdkou kost a musela do nemocnice, ale jinak mi zdraví ještě slouží.

Připadáte mi jako nezdolná optimistka, navzdory mnoha tragickým ranám osudu. Kde se ta radost ze života ve vás bere?

Co já vím? Mám radost, že jsou děti zdravý. Ale největší radost mi dělají zvířátka, ta mě drží při životě.

O tom se ve vsi povídají historky. Dokonce k vám prý chodí liška?

Ne jedna, rovnou tři. Ale jako první sem začala chodit jejich máma, který jsem říkala kmotřička liška.

A jak se u vás vzala?

Jednou jsem viděla, jak se mi kolem domu potuluje liška, co pajdala po třech, zkusila jsem ji pohladit, ale uhnula. Pak jsem ji našla ležet na seně, ale ráno už tam nebyla, tak jsem si myslela, že se už nevrátí, ale za tři dny tam byla zase. Pak chodila pár dnů po sobě a vždycky se odvažila o kousek blíž ke mně. A po pár týdnech mi zrala z ruky. A víte, jak jsem ji to naučila?

Povídejte!

No, zjistila jsem, že nejradši má párek, tak jsem jí ho každý den házela blíž a blíž a jednoho dne jsem jí ho nabídla přímo z ruky.

Nejdřív se bála, ale protože byla mlsná, tak páreček vyhrál.

A od té doby jste kamarádky?

Ano, chodila k nám pravidelně a nechala se krmit z ruky. Nechávala se pohladit. Pokaždý na mě koukala a já jsem jí vyprávěla a konejšila ji, aby se nebála. A ona se nebála. Byla moc milá a statečná.

Říkáte „byla“. Už není?

Není, kmotřička liška si jednoho dne s sebou přivedla tři mladé. Přišla mi je ukázat a taky se rozloučit. To mi došlo za pár dnů, když mi přímo u domu umřela. Pohřbili jsme ji s Pepíkem támhle u lesa. Od té doby k nám chodí její tři mladý, který taky krmitím. Už jsou to pěkně velký lišky. Sice nejsou tak ochočený jako jejich maminka, ale máme se rády.

A co tak liškám připravujete k jídlu? Tipuju, že jim ohříváte párky...

To ne, těmhle už jen mažu na krajíc chleba tlustou vrstvu másla nebo sádla.

To si u vás dají pěkně do čumáku. O vašem přikrmování se povídají zkazky. Prý se k vám sbíhají i psi z okolí, chodila sem třeba Zikiho Topinka nebo Andrejčina Sejvina.

Tady je to samý zvíře. Kromě toho, že krmím lišky a někdy cizí pejsky (smích), nosím ještě srnčatům seno k lesu a každý den sypu kachnám, to jsou takové chudinky malý. Jednou jsem chtěla krmit i vlky, který jsem viděla na louce pod lesem trhat muflona. Nabízela jsem jim chleba s máslem, ale nechtěli.

A vy jste se jich nebála?

Proč bych se bála zvířátek? To spíš lidí. I když mě jednou vystrašilo takový divný chřechení ve stodole. Myslela jsem si, že je to zloděj, ale nakonec to byl jen jezevec.

Už jste toho dost zažila, ale mám pocit, že vás život pořád baví...

Baví, každý den je přece krásně. Nejradši mám léto, ale zima je taky moc pěkná. A při životě mě drží pes, kočka a tři kocouři. Jednou, když domů kočka přitáhla koťata, jsem to musela před klukama zatajit, protože kluci už další kočičky nechtěli. Tak jsem se o ně starala, aby o tom nevěděli. A když trochu povyrostla, už jsme si je museli nechat. Zvířátka mi dělají radost každý den.

Vám opravdu nebývá smutno?

Když v patnácti letech tragicky umřel syn Venda nebo skoro před dvaceti lety odešel manžel Jirka, tak mi bylo ouvej. Většinou ale na smutek moc nejsem. A když mě přece

jen někdy přepadne, zajedu si do Teplic na manželův hrob, zapálím mu svíčku a... pak mu vynadám, že mě tady nechal.

A máte nějaké životní krédo?

Já si vždycky říkám: Dokavaď mě nohy no-sej, huba jede, baba Šprincka žije!

Rozhovor vedl Tomáš Dimter

**Zámek
Adršpach**

Vás srdečně zve na

**Vánoční
ZÁMECKÉ
TRHY**

a výstava betlémů

**v sobotu od 10 - 16 h
2. prosince 2023**

Přijďte si koupit něco krásného pro radost nebo pro Vaše blízké.

TĚŠIT SE MŮŽETE NA:

- keramiku • šperky • oblečení • bytové dekorace • šité výrobky • perníčky a cukrovinky
- malovaný nábytek • kváskové pečivo a mnoho dalšího

Občerstvení zajištěno.

Zámek Adršpach, Dolní Adršpach 75, 549 57 Teplice nad Metují • Tel.: 491 423 979

**ADRŠPAŠSKÉ
ČERTOHRÁTKY**

ve skalách

2. prosince 2023
od 10 - 13 h

**v sobotu od 10 - 16 h
2. prosince 2023**

Přijďte si koupit něco krásného pro radost nebo pro Vaše blízké.

VSTUPNÉ DOPPLNĚNÍ:

- keramiku • šperky • oblečení • bytové dekorace • šité výrobky • perníčky a cukrovinky
- malovaný nábytek • kváskové pečivo a mnoho dalšího

Občerstvení zajištěno.

Vstupné dospělí 130 Kč, děti s maskou ZDARMA.

**• SOUTĚŽE
• ODMĚNY
• OBČERSTVENÍ
• SPOUSTA ČERTŮ,
ANDĚLŮ A MIKULÁŠ**

Více info na +420 491 586 012 a na www.adrspasskeskaly.cz

Srdečně Vás zveme na

veřejné zasedání zastupitelstva

Kdy: čtvrtek 23. 11. 2023 od 17 hodin

Kde: mimořádně v prostorách konferenční místnosti
firmy Continental.

Program: Součástí zasedání bude i prezentace architektonického
studia mjölk architekti, kteří představí návrhy
řešení obecního a bytového domu.

Distribuční místa Adršpašského zpravodaje:

H. Adršpach: Obecní úřad, D. Adršpach: Infocentrum, Zámek Adršpach.

ADRŠPAŠSKÝ ZPRAVODAJ vydává **Obec Adršpach** (IČ: 006 535 60), nákladem 350 výtisků. Odpovědný redaktor: Tomáš Dimter.

Adresa redakce: Obecní úřad Adršpach, Horní Adršpach 128, 549 52 Horní Adršpach. E-mail: mistostarosta@obecadrspach.cz

Za obsah článků odpovídají autoři. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevrací. Tisk: Centrum služeb Broumov s. r. o. - Tiskárna. Adršpašský zpravodaj vychází od března 2011.